

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДПТНЗ «Томаківський
професійний аграрний ліцей»

 В.А.Філь

« 28 » травня 2021 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
загальноосвітньої підготовки
Державного професійно-технічного
навчального закладу
«Томаківський професійний аграрний ліцей»
на 2021 - 2025 р.

СХВАЛЕНО
педагогічною радою ДПТНЗ
«Томаківський професійний
аграрний ліцей»
протокол № 5 від 28.05.2021р.

Зміст

Вступ

1. Призначення закладу освіти та засоби його реалізації.
2. Опис моделі випускника закладу.
3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу.
4. Навчальний план та його обґрунтування.
5. Особливості організації освітнього процесу.
6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.
7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.
8. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.
9. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
10. Додатки:
 - Додаток 1. Освітня робоча навчальна програма з алгебри
 - Додаток 2. Освітня робоча навчальна програма з геометрії
 - Додаток 3. Освітня робоча навчальна програма з зарубіжної літератури
 - Додаток 4. Освітня робоча навчальна програма української мови
 - Додаток 5. Освітня робоча навчальна програма з української літератури
 - Додаток 6. Освітня робоча навчальна програма з хімії
 - Додаток 7. Освітня робоча навчальна програма з біології і екології
 - Додаток 8. Освітня робоча навчальна програма з географії
 - Додаток 9. Освітня робоча навчальна програма з фізики і астрономії
 - Додаток 10. Освітня робоча навчальна програма з інформатики
 - Додаток 11. Освітня робоча навчальна програма з захисту Вітчизни
 - Додаток 12. Освітня робоча навчальна програма з фізичної культури
 - Додаток 13. Освітня робоча навчальна програма з іноземної мови
 - Додаток 14. Освітня робоча навчальна програма з історії України
 - Додаток 15. Освітня робоча навчальна програма з всесвітньої історії
 - Додаток 16. Освітня робоча навчальна програма з громадянської освіти
 - Додаток 17. Освітня робоча навчальна програма з технологій

Вступ

Сьогодні освіта вже не підготовка до життя, а спосіб життя. Завдання закладу полягає у формуванні глобальної компетентності учня, необхідної кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Глобально компетентні люди мають застосовувати такі якості, характеристики і здібності, щоб не лише вивчати навколишній світ, а й жити в ньому. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентними, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинні готувати заклади освіти України.

Пріоритетного значення набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У ліцеї має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. У здійсненні виховного процесу мають ураховуватися такі організаційні орієнтири: виховання не зводиться до окремих виховних занять; до створення виховного середовища залучається весь колектив закладу; викладач є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює учнів; у плануванні діяльності враховуються індивідуальні нахили і здібності кожного учня, створюються належні умови для їх реалізації; співробітництво з іншими закладами освіти; активне залучення до співпраці психологів і соціальних педагогів; налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

Освітня програма ДПТНЗ «Томаківський професійний аграрний ліцей» (далі – ТПАЛ) розроблена на виконання ст.33 Закону України «Про освіту», ст.15 Закону України «Про загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 за № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 за № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку кожного учня, що реалізується через оновлення змісту навчальних програм, методики проведення уроку, форм організації освітнього процесу.

Розділ 1. Призначення закладу освіти та засоби його реалізації

ТПАЛ своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту» іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу.

Головною метою закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями ТПАЛ в частині виконання компоненту ЗСО є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу. ТПАЛ несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес відповідно до освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, змаганнях; трудової – участь у всіх акціях по благоустрою та очистці території закладу; художньо-естетичної).

Освітні програми, реалізовані в ліцеї, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У ТПАЛ створені та функціонують: предметні методичні комісії, творчі групи, психологічна та соціальна служба.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника закладу

Випускник ТПАЛ - особистість - цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот - з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; інноватор - здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у закладі спрямований на формування у випускника закладу ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;

- культурна компетентність;

- підприємливість та фінансова грамотність;

- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу ТПАЛ

Враховуючи призначення і місце закладу освіти в освітньому просторі заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;

- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та одночасного засвоєння професійних освітніх програм;

- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;

- забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює навчально-виховний процес у закладі, є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини. Зміст робочого навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування "моделі" випускника.

Зміст повної загальної середньої освіти створює передумови для всебічного розвитку особистості і визначається на засадах науковості і систематичності знань, їх значущості для соціального становлення людини.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1-3 курсів предметів для здобуття повної загальної середньої освіти складає 1854 години: базові предмети – 1050 годин, природничі науки – 594 години, вибірково-обов'язкові – 210 годин. До вибірково-обов'язкових входять інформатика та технології. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах ТПАЛ (далі – навчальний план).

Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчатимуться на рівні державного стандарту. З метою врахування індивідуальних освітніх потреб та інтересів учнів, діагностування прогалин в знаннях учнів, організації роботи зі здібними та обдарованими учнями, підготовкою учнів до ЗНО проводяться індивідуальні та групові заняття з різних

дисциплін. Відповідно до робочого навчального плану педагогічні працівники закладу самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань навчального закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предмету "Фізична культура".

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність навчальних груп та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу

Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні - субота і неділя. Відповідно до Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» тривалість академічної години - 45 хвилин. Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом. Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у закладі проводяться індивідуальні, групові, факультативні та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань. Згідно частини 4 статті 26 р. Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації здобувачів освіти закладу, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Прийом громадян до закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється в порядку, встановленому закладом освіти на підставі правил прийому до закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні закладу розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності закладу відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір педагога) – не менше

150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн - курсах, дистанційне навчання – протягом року);

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання– 2 рази на рік);

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та атестаційним вимогам: кабінети, майстерні, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність інтернету – 1 раз на рік);

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань);

- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей) (здійснення поточного, тематичного, проміжного і вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці вивчення теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці закінчення вивчення програмового матеріалу, зовнішнє незалежне оцінювання, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);

- продовження навчання (аналіз вступу у ЗВО України та за її межами - 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості навчального закладу в сфері професійної освіти є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в закладі;

- постійний моніторинг змісту освіти;

- спостереження за реалізацією освітнього процесу;

- моніторинг технологій навчання;

- моніторинг ресурсного потенціалу закладу;

- моніторинг управління ресурсами та процесами;

- спостереження за станом соціально-психологічного середовища закладу;

- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;

- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Виховання учнів у ТПАЛ здійснюється під час проведення уроків, у процесі позаурочної роботи. Цілі виховного процесу в закладі визначаються на основі

принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Весь навчально-виховний процес у закладі зорієнтований на особистість, розвиток його талантів, виховання загальнолюдських цінностей, поваги до іншої людини, любові до власної країни. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізні лінії та зміст освіти.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

→ організацію навчального та виховного середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного розвитку особистості;

→ окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжгрупові та загальні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою, життєвим досвідом учнів та їх інтересами.

→ предмети за вибором;

→ роботу в проектах;

→ позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і відповідальності суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і

	думок. В рамках розвитку соціальної і громадянської компетентності діє учнівське самоврядування, яке намагається втілити принципи і механізми функціонування суспільства в межах закладу. У подальшому учнівський та викладацький колективи намагатимуться діяти так, щоб активна участь у житті закладу викликала в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — був націлений на формування порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання та виховної діяльності, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчальнопознавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних,

операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути проекти, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти у ТПАЛ та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступенів, затвердженого наказами МОН від 23.10.2017 №1407, 24.11.2017 №1539, 14.07.2016 №826. (додатками додаються навчальні програми з предметів ЗСО, які входять до робочого навчального плану).

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-dlya-10-11-klasiv>

Розділ 8. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати педагогічний колектив у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною -у разі відмінності) мовами	Уміння: - ставити запитання і розпізнавати проблему; - міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); - розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; - доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень;

		- уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; - поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: - здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; - розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; - здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; - використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; - ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: - критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; - висловлювати свої думки, почуття та ставлення; - адекватно використовувати досвід, набутий при вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; - обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; - ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: - оперувати текстовою та числовою інформацією; - встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності

		(природними, культурними, технічними тощо); - розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; - будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; - прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: - розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; - будувати та досліджувати природні явища і процеси; - послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: - усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; - усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: -структурувати дані; - діяти за алгоритмом та складати алгоритми; - визначати достатність даних для розв'язання задачі; - використовувати різні знакові системи; - знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; -доводити істинність тверджень. Ставлення: - критичне осмислення інформації та джерел її отримання; -усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування

		математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: - визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; - організовувати та планувати свою навчальну діяльність; - моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; - доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: - усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; - зацікавленість у пізнанні світу; - розуміння важливості вміння вчитися упродовж життя; - прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: - генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; - використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності з метою вибору найкращого рішення; - аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; - використовувати різні стратегії для пошуку оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: - ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; - переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; - позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: - висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; - аргументувати та відстоювати свою позицію; - ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; - співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в груповій роботі; - аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; - орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: - ощадливість і поміркованість; - толерантне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; - відповідальність за спільну справу; - налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; - повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: - грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; - враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення : - культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; - усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: - аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; - враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; - розпізнавати, як інтерпретації результатів

		вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: - усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета з екологією на основі різних даних; - ощадливе та бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; - розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; - власна думка та позиція щодо зловживань алкоголем, нікотиним тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

З метою оптимізації освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти діє такий варіант Типової освітньої програми:

1.1	Базові предмети	1050 (без п.1.1.10)
1.1.1	Українська мова	140
1.1.2	Українська література	140
1.1.3	Іноземна мова	140
1.1.4	Зарубіжна література	70
1.1.5	Історія України	105
1.1.6	Всесвітня історія	70
1.1.7	Громадянська освіта	70
1.1.8	Математика	210
1.1.9	Захист Вітчизни	105
1.1.10	Фізична культура	300
1.2	Природничі науки	596
1.2.1	Фізика і астрономія	245
1.2.2	Біологія і екологія	140
1.2.3	Хімія	122
1.2.4	Географія	87
1.3	Вибірково-обов'язкові предмети	210
1.3.1	Інформатика	105
1.3.2	Технології	105

Розділ 9.Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Освітню програму закладу схвалено педагогічною радою закладу від 14.06.2019 року протокол № 3 та затверджено директором.

Освітню програму закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми закладу освіти, складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Освітня робоча програма з предмету геометрії

Тематичний план

№п.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Паралельність прямих і площин у просторі	17
2	Перпендикулярність прямих і площин у просторі	17
3	Координати і вектори	11
4	Многогранники	12
5	Тіла обертання	12
6	Об'єми та площі поверхонь геометричних тіл	11
7	Повторення	22
	Разом	102

Зміст

№ уроку	Зміст навчального матеріалу
1	2
	Тема1. «Паралельність прямих і площин у просторі» (17год)
1	Основні поняття стереометрії
2	Аксіоми стереометрії
3	Аксіоми стереометрії
4	Наслідки з аксіом стереометрії
5	Наслідки з аксіом стереометрії Самостійна робота
6	Прямі у просторі
7	Прямі у просторі
8	Паралельне проектування і його властивості. Розв'язування задач.
9	Зображення фігур у стереометрії.
10	Зображення фігур у стереометрії. Самостійна робота.
11	Паралельність прямої та площини.
12	Паралельність прямої та площини.
13	Паралельність прямої та площини. Самостійна робота.
14	Паралельність площин.
15	Паралельність площин. Самостійна робота.
16	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт Розв'язування задач з професійною спрямованістю
17	Контрольна робота № 1 за темою: «Паралельність прямих і площин у просторі»
	Тема 2. «Перпендикулярність прямих і площин у просторі»(17 год)
18	Кут між прямими. Перпендикулярність прямих
19	Кут між прямими. Перпендикулярність прямих.
20	Перпендикулярність прямої і площини
21	Перпендикулярність прямої і площини
22	Перпендикуляр і похила до площини
23	Перпендикуляр і похила до площини

24	Перпендикуляр і похила до площини Самостійна робота.
25	Перпендикулярність площин.
26	Перпендикулярність площин.
27	Відстані у просторі
28	Відстані у просторі .
29	Відстані у просторі
30	Вимірювання кутів у просторі
31	Вимірювання кутів у просторі Самостійна робота.
32	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт Двогранний кут. Кут між площинами
33	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт Розв'язування задач.
34	Контрольна робота № 2 за темою: «Перпендикулярність прямих і площин у просторі»
	Тема 3. «Координати і вектори» (11 годин)
35	Прямокутні координати у просторі
36	Прямокутні координати в просторі
37	Прямокутні координати в просторі
38	Симетрія у просторі. Симетрія відносно початку координат та координатних площин
39	Симетрія відносно початку координат та координатних площин Самостійна робота.
40	Вектори у просторі
41	Вектори у просторі
42	Застосування векторів
43	Застосування векторів Самостійна робота Розв'язування задач
44	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт Застосування векторів Самостійна робота
45	Контрольна робота № 3 за темою: «Координати і вектори»
	Тема 4. «Многогранники» (12 год)
46	Многогранник та його елементи. Опуклі многогранники.
47	Призма. Пряма і правильна призми.
48	Призма. Пряма і правильна призм
49	Призма. Пряма і правильна призми. Піраміда.
50	Паралелепіпед.
51	Паралелепіпед. Самостійна робота
52	Піраміда. Правильна піраміда.
53	Піраміда. Правильна піраміда.
54	Піраміда. Правильна піраміда.
55	Підготовка до контрольної роботи та творчих робіт «Многогранники навколо нас»
55	Підготовка контрольної роботи та творчих робіт « Многогранники навколо нас»
56	Контрольна робота № 4 за темою: «Многогранники»
57	Тема 5. « Тіла обертання» (12 год)
58	Циліндр, конус, їх елементи
59	Циліндр, конус, їх елементи Розв'язування задач

60	Перерізи циліндра і конуса: осьові перерізи циліндра і конус
61	Перерізи циліндра і конуса: осьові перерізи циліндра і конус Самостійна робота
62	Перерізи циліндра і конуса площинами, паралельними основі
63	Перерізи циліндра і конуса площинами, паралельними основі Розв'язування задач
64	Куля і сфера.
65	Куля і сфера. Розв'язування задач
66	Переріз кулі площиною
67	Переріз кулі площиною Розв'язування задач Самостійна робота
68	Розв'язування задач
69	Розв'язування задач.
70	Підготовка до контрольної роботи та творчих робіт
71	Контрольна робота № 5 за темою: «Тіла обертання»
	Тема 6. «Об'єми та площі поверхонь геометричних тіл» (11год)
72	Поняття про об'єм тіла Основні властивості об'ємів.
73	Об'єми призми паралелепіпеда
74	Об'єми призми паралелепіпеда Самостійна робота
75	Об'єм циліндра, конуса, кулі.
76	Об'єм циліндра, конуса, кулі. Розв'язування задач Самостійна робота
77	Площі бічної та повної поверхонь циліндра, конуса Площа сфери.
78	Площі бічної та повної поверхонь циліндра, конуса Площа сфери. Розв'язування задач
79	Розв'язування задач
80	Контрольна робота № 6 за темою: «Об'єми та площі поверхонь геометричних тіл»
	Тема 7. Повторення (22 год)
81	Відрізок, промінь, координатна вісь Тести
82	Трикутник. Види трикутників. Теорема Піфагора
83	Чотирикутник. Види чотирикутників Тести
84	Площі плоских фігур
85	Самостійна робота
86	Паралельність прямих і площин у просторі
87	Перпендикулярність прямих і площин у просторі
88	Декартові координати і вектори у просторі Тести
89	Декартові координати і вектори у просторі
90	Многогранники Тести
91	Многогранники
92	Тіла обертання Тести
93	Комбінації геометричних фігур
94	Підсумкова контрольна робота
95	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
96	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
97	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
98	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
99	Розв'язування вправ минулих років ЗНО

100	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
101	Розв'язування вправ минулих років ЗНО
102	Розв'язування вправ минулих років ЗНО

**Освітня робоча програма з предмету
алгебра і початки аналізу**

Тематичний план

№п.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Повторення за курс базової середньої школи	2
2	Функції, їхні властивості та графіки	15
3	Тригонометричні функції	18
4	Похідна та її застосування	14
5	Показникова та логарифмічна функції	16
6	Інтеграл та його застосування	10
7	Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей і математичної статистики	10
8	Повторення	23
	Разом	108

Зміст

№ урока	Зміст навчального матеріалу
1	2
	Тема1.Повторення за курс базової середньої школи (2 год)
1	Дійсні числа. Відсоткові розрахунки
2	Контрольна робота №1 «Діагностична»
	Тема2 «Функції, їхні властивості та графіки» (15 год)
3	Числові функції. Способи завдання функцій.
4	Основні види функцій та їх графіки Геометричні перетворення графіків
5	Властивості функції.
6	Властивості функції.
7	Властивості функції.
8	Самостійна робота
9	Корінь n-го степеня. Арифметичний корінь n-го степеня, його властивості.
10	Корінь n-го степеня. Арифметичний корінь n-го степеня, його властивості.
11	Корінь n-го степеня. Арифметичний корінь n-го степеня, його властивості.
12	Степінь з раціональним показником, та його властивості
13	Степінь з раціональним показником та його властивості
14	Самостійна робота
15	Степеневі функції, їхні властивості та графіки.
16	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт
17	Контрольна робота № 2 за темою: «Функції, їхні властивості та

	графіки»
	Тема 3. «Тригонометричні функції» (18 год)
18	Синус, косинус, тангенс і котангенс кута.
19	Тригонометричні функції числового аргументу.
20	Основні тригонометричні формули
21	Основні тригонометричні формули
22	Основні тригонометричні формули
23	Формули зведення.
24	Формули зведення. Самостійна робота
25	Властивості та графіки тригонометричних функцій
26	Властивості та графіки тригонометричних функцій
27	Формули додавання та наслідки з них
28	Формули додавання та наслідки з них
29	Формули додавання та наслідки з них
30	Найпростіші тригонометричні рівняння.
31	Найпростіші тригонометричні рівняння.
32	Самостійна робота
33	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт
34	Підготовка до тематичного оцінювання та творчих робіт
35	Контрольна робота № 3 за темою: «Тригонометричні функції»
	Тема 4. «Похідна та її застосування»(14 год)
36	Границя функції в точці.
37	Похідна функції, її геометричний і фізичний зміст.
38	Похідна функції, її геометричний і фізичний зміст. Самостійна робота
39	Правила диференціювання
40	Правила диференціювання
41	Правила диференціювання. Самостійна робота
42	Ознака сталості функції. Достатні умови зростання й спадання функції
43	Ознака сталості функції. Достатні умови зростання й спадання функції
44	Екстремуми функції.
45	Екстремуми функції. Самостійна робота
46	Застосування похідної до дослідження функцій та побудови графіків.
47	Найбільше і найменше значення функції на проміжку
48	Найбільше і найменше значення функції на проміжку
49	Контрольна робота №4 за темою: «Похідна та її застосування»
	Тема 5. «Показникова та логарифмічна функції» (16 год)
50	Властивості та графіки показникової функції.
51	Властивості та графіки показникової функції.
52	Властивості та графіки показникової функції. Самостійна робота
53	Логарифми та їх властивості.
54	Логарифми та їх властивості.
55	Логарифми та їх властивості.
56	Логарифми та їх властивості. Самостійна робота.
57	Показникові рівняння і нерівності.

58	Показникові рівняння і нерівності.
59	Показникові рівняння і нерівності. Самостійна робота.
60	Логарифмічні рівняння і нерівності.
61	Логарифмічні рівняння і нерівності.
62	Логарифмічні рівняння і нерівності. Самостійна робота.
63	Підготовка до контрольної роботи
64	Підготовка до контрольної роботи
65	Контрольна робота № 5 за темою: «Показникова та логарифмічна функції»
	Тема 6. «Інтеграл та його застосування»(10 год)
66	Первісна та її властивості.
67	Три правила знаходження первісних
68	Три правила знаходження первісних Самостійна робота.
69	Визначений інтеграл, його геометричний зміст
70	Визначений інтеграл, його геометричний зміст
71	Обчислення площ плоских фігур
72	Обчислення площ плоских фігур Самостійна робота
73	Застосування інтеграла в фізиці й техніці
74	Застосування інтеграла в фізиці й техніці
75	Контрольна робота № 6 за темою: «Інтеграл та його застосування»
	Тема 7. « Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей і математичної статистики» (10 год)
76	Випадкова подія. Відносна частота подій. Імовірність події
77	Випадкова подія Імовірність події.
78	Елементи комбінаторики. Комбінаторні правила суми й добутку
79	Перестановки, розміщення, комбінації
80	Застосування елементів комбінаторики для обчислення ймовірності подій Самостійна робота
81	Початкові відомості про статистику .
82	Графічне подання інформації про вибірку
83	Характеристики вибірки: розмах вибірки, мода, медіана, середнє значення Самостійна робота
84	Елементи теорії ймовірностей і математичної статистики
85	Контрольна робота № 7 за темою: «Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей і математичної статистики»
	Тема 8. Повторення (23 год)
86	Натуральні числа Дії з натуральними числами Тести
87	Розв'язування лінійних та квадратних рівнянь
88	Формули скороченого множення Тести
89	Розв'язування систем лінійних рівнянь
90	Відсоткові розрахунки Тести
91	Числові функції та її властивості
92	Тригонометричні функції, їхні властивості
93	Основні формули тригонометрії Тести
94	Тригонометричні рівняння

95	Узагальнення поняття степеня Тести
96	Показникові рівняння та нерівності
97	Логарифм числа. Основна логарифмічна ідентичність. Властивості логарифмів
98	Похідна, її геометричний і фізичний зміст. Похідна складеної функції Тести
99	Застосування похідної
100	Застосування похідної
101	Первісна. Інтеграл Тести
102	Застосування визначеного інтеграла
103	Підсумкова контрольна робота
104	Розв'язування завдань ЗНО минулих років
105	Розв'язування завдань ЗНО минулих років
106	Розв'язування завдань ЗНО минулих років
107	Розв'язування завдань ЗНО минулих років
108	Розв'язування завдань ЗНО минулих років

**ОСВІТНЯ РОБОЧА ПРОГРАМА З
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Оригінальна і перекладна література в сучасному світі	1
2	Золоті сторінки далеких епох	8
3	Проза й поезія пізнього романтизму та переходу до реалізму XIX ст.	7
4	Роман XIX ст.	7
5	Перехід до модернізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці	5
6	Драматургія кінця XIX – початку XX ст.	3
7	Сучасна література в юнацькому читанні	2
8	Вступ. Література. Мораль. Людяність	1
9	Золоті сторінки далеких епох	5
10	Підсумки	1
11	Модернізм	5
12	Шедеври європейської лірики першої половини XX ст.	6
13	Антиутопія у світовій літературі	2
14	Проблема війни і миру в літературі XX ст..	6
15	Людина та пошуки сенсу існування в прозі другої половини XX ст..	5
16	Література другої половини XX – початку XXI ст.	2
17	Сучасна література в юнацькому читанні	3
18	Підсумки	1
		Усього -70

Зміст

№	Дат	Назва теми
---	-----	------------

	Зміст навчального матеріалу
ВСТУП	
ОРИГІНАЛЬНА І ПЕРЕКЛАДНА ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ (1 год.)	
1	Значення художньої літератури для людини й людства ХХІ ст. Формування читача в епоху цифрових технологій. Оригінали й переклади художніх творів, їхня роль у розвитку особистості. Перекладна література як важливий складник вітчизняної культури й чинник формування української нації. <i>ТЛ Автор, читач, художній переклад, діалог культур.</i> <i>ЛК Використання Інтернету для розширення кола читання.</i> <i>УСУкrajнські бібліотеки. Електронні ресурси українських бібліотек.</i>
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (8 год.)	
2	Стародавня Греція Етапи й шедеври античності (<i>огляд</i>). Гомер (приблизно VIII ст. до н. е.). «Одіссея» (1-2 уривки за вибором учителя). Міфологічні, пригодницькі й побутові елементи в «Одіссеї». <i>ТЛ Міф, епічна поема.</i>
3	Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства й несправедливості та самовпевненості й марнославства. Образ Одісея.
4	Італія Специфіка італійського Відродження, його основні етапи, представники. Розвиток мовлення № 1.<i>Написання тез до теми: «Специфіка італійського Відродження» або презентація учнівських проєктів.</i>
5	Данте Аліґ'єрі (1265 – 1321). «Божественна комедія» (Пекло, I, V). Роль Данте Аліґ'єрі в історії європейської культури. Поема «Божественна комедія» як філософсько-художній синтез середньовічної культури й утілення ідей раннього Відродження. Особливості композиції поеми.
6	Концепція світу й людини. Алегоричний зміст образів та епізодів. Жанрова своєрідність твору.
7	Англія Ренесанс в Англії. Здобутки й представники. Вільям Шекспір (1564 – 1616). «Гамлет». Здобутки драматургії В. Шекспіра. Філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Провідні мотиви твору. <i>Один із монологів Гамлета напам'ять (за вибором учителя).</i>
8	Художній простір (<i>данське королівство як символ</i>). Гамлет – вічний образ світової літератури. Багатогранність шекспірівських характерів. Відкритість твору в часі, його рецепція та інтерпретації в наступні епохи. <i>ТЛ Вічний образ, трагедія.</i> <i>ЛК Утілення поем Гомера і Данте, трагедії В. Шекспіра у творах мистецтва.</i> <i>УС Українські переклади творів. Уплив літератури античності й Відродження на українську літературу. Гомерівські, дантівські й шекспірівські мотиви у творчості українських поетів.</i>
9	Контрольна робота № 1. Твірза трагедією Вільяма Шекспіра «Гамлет».
ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗНЬОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ	

XIX СТ. (7 год.)	
10	Специфіка переходу від романтизму до реалізму. Німеччина Романтизм у Німеччині. Е. Т. А. Гофман як представник гротескної течії романтизму. Віхи мистецького шляху. <i>ТЛ Гротеск, фантастика, соціальна сатира.</i>
11	Ернст Теодор Амадей Гофман (1776 – 1822). «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Протиставлення філістерів та ентузіастів як провідний конфлікт творчості Е. Т. А. Гофмана. Особливості сюжету й композиції повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка.
12	Росія Школа «чистого мистецтва» в російській поезії. Лірика Ф. М. Тютчева (1803 – 1873) й А. А. Фета (1820 – 1892) (огляд). Художня довершеність творів. <i>ТЛ Психологізм</i>
13	Позакласне читання № 1. Лірика Ф. М. Тютчева й А. А. Фета. <i>Утілення образів літературних творів у різних видах мистецтва. Ромansi на вірші поетів.</i>
14	Розвиток мовлення № 2. Аналітичне дослідження віршів Тютчева, Фета (письмово).
15	США Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен (1819 – 1892). «Листя трави» (1-2 уривки за вибором учителя). Місце В. Вітмена в літературному процесі США. Особливості світобачення митця. Зв'язок збірки «Листя трави» з історією та життям Америки. Тематика, проблематика, композиція збірки «Листя трави». Образ ліричного героя. Символи. Традиції й художнє новаторство В. Вітмена. <i>ТЛ Верлібр УС Майстерність українських перекладачів ліричних творів. Уплив В. Вітмена на українську поезію.</i> <i>Напам'ятайте одинуринок за виборомучня.</i>
16	Контрольна робота № 2 з тем «Золоті сторінки далеких епох», «Поезія й проза пізнього романтизму та переходу до реалізму XIX ст.». Письмові відповіді на запитання.
РОМАН XIX СТ. (7 год.)	
17	Роман як жанр літератури, його формування і провідні ознаки. Різновиди роману XIX ст., національна своєрідність. <i>ТЛ. Роман та його різновиди, індивідуальний стиль.</i> Росія Федір Михайлович Достоевський (1821 – 1881). «Злочин і кара». Значення Ф. М. Достоевського для розвитку соціально-філософського і психологічного роману. Наслідування митцем традицій М. В. Гоголя.
18	Сюжет роману «Злочин і кара», зумовлений рухом свідомості головного героя. «Теорія» Раскольнікова, її сутність і проблемність.

19	Система персонажів. Зіставлення образів персонажів («двійники» і антиподи Раскольнікова).
20	Біблійні мотиви. Особливості індивідуального стилю письменника. Поліфонізм твору. <i>Екранізації романів XIX ст.</i>
21	Позакласне читання № 2. М. В. Гоголь. «Ніс».
22	Англія Оскар Вайльд (1854 – 1900). «Портрет ДоріанаГрея». Ідейно-естетичні погляди і творчий шлях митця. Проблема краси й моралі в романі «Портрет ДоріанаГрея». Система образів. Еволюція головного героя. Роль фантастики у творі. Символіка. Традиції і новаторство О. Вайльда в жанрі роману.
23	Розвиток мовлення № 3. Дискусія за романом Оскара Вайльда «Портрет ДоріанаГрея»: «Краса – явище моральне, аморальне чи «по той бік добра і зла?» <i>Екранізації романів XIX ст.</i>
ПЕРЕХІД ДО МОДЕРНІЗМУ. ВЗАЄМОДІЯ СИМВОЛІЗМУ Й ІМПРЕСІОНІЗМУ В ЛІРИЦІ (5 год.)	
24	Модернізм як літературно-мистецький напрям кінця XIX – початку XX ст. Течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Франція Шарль Бодлер (1821 – 1867). «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»). Ш. Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика). Образи, символи, особливості поетичної мови у віршах Ш. Бодлера. <i>ТЛ. Модернізм, символізм, імпресіонізм, неоромантизм, символ.</i> <i>ЛК. Імпресіонізм та символізм у різних видах мистецтва.</i>
25	Теоретичні засади й художні відкриття поезії французького символізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці. Поль Верлен (1844 – 1896). «Поетичне мистецтво», «Осіньна пісня». Естетичні погляди поета у вірші «Поетичне мистецтво». Зображення пейзажів природи і душі в «Осінній пісні». Сугестивність, музичність, живописність лірики. <i>Напам'ять один вірш за вибором учня.</i>
26	Артюр Рембо (1854-1891). «Голосівки», «Моя циганерія». Художнє новаторство А. Рембо. Поєднання рис імпресіонізму й символізму в сонеті «Голосівки». Образ ліричного героя у вірші «Моя циганерія».
27	Розвиток мовлення № 4. Письмове аналітичне дослідження поезій Шарля Бодлера, Поля Верлена, Артюра Рембо (за вибором учнів).
28	Контрольна робота № 3 з теми «Роман XIX ст.. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці». Тести.
ДРАМАТУРГІЯ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. (3 год.)	
29	Зміни в драматургії на межі XIX–XX ст. <i>ТЛ. «Нова драма», дія (зовнішня і внутрішня), символ, підтекст, драма-феєрія.</i>
30	Бельгія Моріс Метерлінк (1862 – 1942). «Синій птах».

	М. Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру.
31	Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету. Роль фантастики. Символіка образів. Трагування фіналу. (ЛК) Екранізації й театральні вистави за драматичними творами кінця XIX-XX ст.
СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (2 год.) (1-2 твори за вибором учителя та учнів)	
32	Бразилія Паоло Коельйо (нар. 1947). «Алхімік». Значення творчості П. Коельйо для сучасності. Пошуки сенсу буття в романі «Алхімік». Поняття «своя доля», «призначення», «мрія душі», «смісл існування».
33	Система образів (пастух Сантьяго, Фатіма, Мельхиседек, Алхімік). Мотиви й образи світової культури у творі. Ознаки роману-притчі. <i>ТЛ. Класична і масова література. Художність.</i> <i>ЛК. Бібліотечні та інтернет-ресурси, використання їх для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книжкою. Взаємодія різних видів мистецтва (кіно і література та ін.), комп'ютерних технологій і літератури.</i>
ВСТУП . ЛІТЕРАТУРА. МОРАЛЬ. ЛЮДЯНІСТЬ (1 год.)	
34	Виклики сучасного світу. Значення літератури та культури для збереження миру й духовності. Роль вітчизняної перекладацької школи для популяризації світової літератури й формування українського читача. Літературні премії світу, письменники-лауреати та їхній внесок у боротьбу за мир і духовність
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (5 год.)	
35	Німеччина Німецьке Просвітництво та його вплив на розвиток Європи. Йоганн Вольфганг Ґете (1749 – 1832). «Фауст» (I ч.), останній монолог Фауста (II ч.). Віхи життя та значення діяльності Й. В. Ґете для світової культури.
36	Історія створення трагедії «Фауст». Особливості композиції. Проблематика
37	Розвиток мовлення № 5 (у). Пошуки сенсу буття й призначення людини у п'єсі «Фауст» Й. Ґете Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації.
38	Опозиція Фауст – Мефістофель. Фауст і Маргарита. Жанрова своєрідність твору. <i>Напам'ять Й. В. Ґете «Фауст» (один із монологів Фауста за вибором учителя)</i>
39	Контрольна робота № 4. Тестові завдання з тем: «Драматургія кінця XIX – початку XX ст.», «Золоті сторінки далеких епох», «Сучасна література».
ПІДСУМКИ (1 год.)	
40	Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.
МОДЕРНІЗМ (5 год.)	

41	Модерністська проза початку ХХ ст. (загальна характеристика). Світоглядні й естетичні засади модернізму, його художнє новаторство. Модерністські явища в художній прозі на початку ХХ ст. Ф. Кафка, Дж. Джойс і М. Пруст як зачинателі модернізму в європейській прозі. Німецькомовна проза. Франц Кафка (1883-1924). «Перевтілення». Життя і творчий шлях Ф. Кафки. Зображення відчуження особистості в новелі «Перевтілення».
42	Образ Грегора Замзи: проблемність, метафоричність, символічність. Розкриття у творі світового буття як абсурдного. Особливості композиції, функції фантастики. Характерні риси стилю Ф. Кафки, поєднання реалістичних і міфологічних елементів у гротескному світі.
43	Росія Михайло Опанасович Булгаков (1891 – 1940). «Майстер і Маргарита». Життєвий і творчий шлях М. Булгакова. М. Булгаков і Україна. Конфлікт митця з владою в умовах тоталітарної радянської системи.
44	Роман «Майстер і Маргарита» як «роман-лабіринт» зі складною філософською проблематикою. Культурні та літературні джерела твору. Взаємодія трьох світів у творі: світ радянської дійсності, біблійної давнини та фантастичної «дияволіали». Особливості композиції («роман у романі») та оповідної структури.
45	Морально-філософський зміст «єршалаїмських» розділів твору. Трагізм долі митця (майстра). Проблеми кохання й творчості. Засоби комічного (сатира, сарказм, пародія та ін.) й трагічного (гротеск, трансформація простору й часу та ін.).
ШЕДЕВРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІРИКИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (6 год.)	
46	Розмаїття течій модернізму й авангардизму в європейській ліриці ХХ ст. Франція Гійом Аполлінер (Вільгельм Альберт Володимир Олександр Аполлінарій Костровицький, 1880 – 1918). «Зарізана голубка й водограй», «Міст Мірабо». Гійом Аполлінер – поет-авангардист. Зв'язок поезії митця з естетикою кубізму, своєрідність «сюрреалізму» письменника, його художні новації в царині лірики. Збірки «Алкоголі. Вірші 1898 – 1913 рр.», «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Специфіка віршованої форми каліграм («Зарізана голубка й водограй»). Тема кохання й часу у вірші «Міст Мірабо». Верлібр у творчості Гійома Аполлінера. <i>Напам'ять Гійом Аполлінер // Р.М. Рільке (1 вірш за вибором учня)</i>
47	Росія Анна Андріївна Ахматова (А. А. Горенко, 1889 – 1966). Вірші (1-2 за вибором учителя) А. А. Ахматова й акмеїзм. Етапи творчості мисткині. Провідні теми й мотиви ранньої лірики А. А. Ахматової, образ ліричної героїні, конкретність описів, «щоденниковість» і психологізм. <i>Напам'ять А. А. Ахматова (1 вірш за вибором учня)</i>
48	Поема «Реквієм». Поема «Реквієм» як відображення особистої й суспільної трагедії. Протест проти насильства, біблійні мотиви в поемі. Образ матері.
49	Володимир Володимирович Маяковський (1893 – 1930). «А ви могли б?...», «Послухайте!», «Борг Україні» В. В. Маяковський – поет-новатор, вплив футуризму на поезику митця. Протиставлення нищої буденності й прагнення ліричного героя до іншого

	(омріяного) світу в ранній ліриці. Особливості віршованої системи В. В. Маяковського. Метафоричність образів, поетична мова. <i>Напам'ять В. Маяковський // Б. Л. Пастернак (1 вірш за вибором учня).</i>
50	Розвиток мовлення № 6 (п). Аналітичне дослідження поезій модерністів.
51	Контрольна робота № 5. Твір на одну із тем: «Шедеври Європейської лірики першої половини ХХ ст.», « Проблема метафоричного світобачення в оповідання Ф. Кафки «Перевтілення», «Образ Майстра у романі «Майстер і Маргарита» М.Булгакова».
АНТИУТОПІЯ У СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (2 год.)	
52	Розвиток жанру антиутопії у ХХ ст.: ознаки та представники. Велика Британія Джордж Оруелл (Ерік Артур Блер, 1903 – 1950). «Скотоферма». Зв'язок творчості Дж. Оруелла із соціально-історичною ситуацією доби. Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця.
53	Боротьба проти страху й рабської покірності в суспільній свідомості. Образ головного героя в динаміці. Поетика антиутопії (фантастика, мова, символи, алегорії та ін.).
ПРОБЛЕМА ВІЙНИ І МИРУ В ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ. (6 год.)	
54	Німеччина Епічний театр Б. Брехта: теоретичні засади й художня практика. Бертольт Брехт (1898 – 1956). «Матінка Кураж та її діти». Б. Брехт – драматург-новатор. Зображення війни як засобу збагачення в драмі «Матінка Кураж та її діти». Ідеї попередження та риси «епічного театру» в п'єсі.
55	Генріх Белль (1917 – 1985). «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Життєвий і творчий шлях письменника. Засудження антигуманної сутності Другої світової війни, її руйнівних наслідків для людства в оповіданні «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Образ школи як художня модель нацистської Німеччини. Зображення війни з погляду важко пораненого юного солдата. Символічний зміст назви оповідання, її зв'язок з історією Спарти. Форма твору (внутрішній монолог). Специфіка змалювання образу головного героя (відсутність імені, виразних індивідуальних рис, байдужість до світу, зміни в його внутрішньому світі та ін.). Художні деталі. Підтекст. Авторська позиція.
56	Позакласне читання № 3. Еко У. «Ім'я троянди»
57	Німецькомовна поезія Пауль Целан (1920 – 1970). «Фуга смерті». Віхи життя й творчості Пауля Целана. «Фуга смерті» – один із найвідоміших творів про Голокост. Художнє новаторство митця. Ключові метафори («чорне молоко світання», «могила в повітрі») як відтворення жахливої реальності Освенціму. Прийом протиставлення. Провідні мотиви та їхня роль у творі. Трансформація біблійних образів і мотивів у творі.
58	Розвиток мовлення № 7 (п). Твір– роздум за вивченими творами. 1. Найжахливіша потвора для людини – це війна. «Докіль не буде в людства злади?» (Микола Вінграновський)
59	Контрольна робота № 6. Антиутопія у світовій літературі. Проблема війни й миру в літературі ХХ ст. (тести + відповіді на запитання)
ЛЮДИНА ТА ПОШУКИ СЕНСУ ІСНУВАННЯ ВПРОЗІДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (5 год.)	

60	Загальна характеристика провідних тенденцій прози другої половини ХХ ст. Ернест Міллер Гемінгвей (1899 – 1961). «Старий і море». Віхи життя й творчості митця. «Кодекс честі» героїв Е. М. Гемінгвея. Реалістичний, міфологічний і філософський плани повісті «Старий і море».
61	Символіка образів (риба, море, рибалка, хлопчик та ін.). Образ Сантьяго. Ознаки притчі у повісті.
62	Колумбія Габріель Гарсія Маркес (1927 – 2014). «Стариган із крилами». Короткі відомості про життя митця, лауреата Нобелівської премії. Специфіка «магічного реалізму» Г. Гарсія Маркеса. Синтез реального і фантастичного в оповіданні Г. Гарсія Маркеса «Стариган із крилами».
63	Розвиток мовлення № 8 (у). Есе. Чи повернеться до людей янгол? Відображення моральної деградації людства. Символічний зміст образу янгола. Ідея прагнення до внутрішнього вдосконалення, морального відродження, повернення до вічних цінностей.
64	Позакласне читання № 4. Маркес Г. «Сто років самотності»
ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (2 год.)	
65	Провідні тенденції в драматургії II пол. ХХ ст. Формування «театру абсурду» як явища театрального авангарду в 1950-1960-х рр., його провідні ознаки. Огляд здобутків митців («Гостина старої дами» Ф. Дюрренматта, «Санта-Крус» М. Фріша, «Носороги» Е. Йонеско, «Чекаючи на Годо» С. Беккета). Жанрові новації (драма-притча, трагікомедія та ін.). Значення іронії, гротеску у творах. Література постмодернізму Постмодернізм – одне із найяскравіших літературних явищ останніх десятиліть ХХ – початку ХХІ ст. Постмодерністське мистецтво: елітарна й масова культура.
66	Сербія Милорад Павич (1929 – 2009). «Скляний равлик». Короткі відомості про митця. Утілення в оповіданні «Скляний равлик» рис постмодернізму. Можливість вибору шляхів читання твору як вияв характерної для постмодерністської літератури гри письменника з текстом і читачем, «відмови від монопольного права автора на істину». Варіанти фіналу твору як ознака стилю М. Павича. Значення центральної метафори.
СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (3 год.)	
67	Австралія Маркус Френк Зузак (нар. 1975) «Крадійка книжок». Короткі відомості про митця. «Крадійка книжок» - роман про Другу світову війну. Історія життя дівчинки Лізель Мемінгер. Викриття згубного впливу нацизму у творі.
68	Образи «маленьких людей», які опинилися в умовах фашистської системи. Ідеї людяності, добра, порятунку життя й культури. Книга як символ збереження духовності в жорстокому світу. Форми оповіді.
69	Контрольна робота № 7. Твір. Цінність духовних уроків класичної й сучасної літератури.
ПІДСУМКИ (1 год.)	

70	Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.
----	--

**ОСВІТНЯ РОБОЧА ПРОГРАМА З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

№ З/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Лексикографія	3
2.	Поняття норми в сучасній українській літературній мові	1
3.	Лексична норма	10
4.	Практична риторика	9
5.	Орфоепічна норма	5
6.	Орфографічна норма	21
7.	Морфологічна норма	15
8.	Практична риторика	6
9.	Мовна стійкість як ключова цінність національномовної особистості	1
10.	Практична риторика	6
11.	Морфологічна норма	11
12.	Синтаксична норма	17
13.	Пунктуаційна норма	15
14.	Стилістична норма	10
15.	Практична риторика	10
Усього - 140 годин		

Зміст

№ З/п	Назва теми
	Зміст навчального матеріалу
	Вступ. Лексикографія (3 години)
1.	Сучасні лексикографічні джерела.
2.	Основні типи словників. Довідкові медійні ресурси.
3.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Укладання тематичних словників-мінімумів.</i>
	Поняття норми в сучасній українській літературній мові (1 година)
4.	Нормативне і ненормативне мовлення. Типи норм.
	Лексична норма (10 годин)
5.	Лексичне значення слова. Слово і його контекст.
6.	Слововживання: вибір слова, лексична сполучуваність.
7.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Письмове переказування тексту публіцистичного стилю</i>

8.	Слова власне українські і запозичені.
9.	Лексичні і фразеологічні синоніми, антоніми. Слова-пароніми.
10-11.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Написання есе.</i>
12.	Лексична помилка.
13.	Фразеологізми.
14.	Контрольна робота (тестові завдання)
Практична риторика (9 годин)	
15.	Мовленнєва ситуація.
16.	Особистість мовця. Вимоги до мовлення оратора.
17.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Усне переказування вірцевих текстів промов.</i>
18.	Аудиторія. Види й цілі слухання.
19.	Текст як одиниця спілкування. Види читання й записування тексту.
20-21.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку. Написання тексту публіцистичного стилю.</i>
22.	Ефективність мовлення. Мовленнєвий вчинок. Мовленнєва подія.
23.	<i>Контрольна робота (тестові завдання)</i>
Орфоепічна норма (5 годин)	
24.	Основні правила вимови голосних і приголосних звуків.
25.	Орфоепічний словник. Орфоепічна помилка.
26.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Усне переказування тексту із творчим завданням.</i>
27.	Наголос у словах.
28.	<i>Контрольна робота (тестові завдання)</i>
Орфографічна норма (21 година)	
29.	Орфограма. Принципи української орфографії.
30.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Складання конспекту тексту наукового стилю.</i>
31.	Апостроф. Позначення м'якості приголосних.
32.	Чергування голосних.
33.	Спрощення приголосних.
34-35.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку. Письмове докладне переказування текстів різних стилів.</i>
36.	Позиційні чергування у//в, і//й .
37.	Подвоєння літер.
38.	Правопис префіксів і суфіксів.
39.	<i>Контрольна робота (тестові завдання).</i>
40.	Уживання великої літери.
41.	Написання складних слів разом, окремо, з дефісом.
42-43.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку. Написання контрольного есе на одну з тем: «Життя в гармонії з природою», «Моє бачення сучасної школи», «Чого варто уникати в спілкуванні», «Ціна недбалості», «Гаджети чи реальне спілкування?»</i>
44.	Написання слів іншомовного походження.
45.	Складні випадки написання прізвищ і географічних назв.
46.	<i>Урок мовленнєвого розвитку. Складання ділового листа.</i>
47.	Написання <i>не, ні</i> з різними частинами мови.

48.	Правила скорочення слів.
49.	Навчальний диктант.
	Морфологічна норма (15 годин)
50.	Іменники. Рід іменників.
51-52.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку.</i> Письмове складання розповіді про подорож Україною або світом із зазначенням назв мешканців відповідних місць.
53.	Іменники, що мають лише форму однини або множини.
54.	Закінчення іменників І відміни в орудному відмінку.
55.	<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Усне переказування тексту публіцистичного стилю.
56.	Закінчення іменників чоловічого роду II відміни в родовому відмінку.
57.	Відмінкові закінчення іменників з конкретним та абстрактним значенням.
58.	Паралельні закінчення іменників.
59.	Особливості кличного відмінка.
60.	Творення і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.
61-62.	Закінчення іменників III відміни в орудному відмінку.
63.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку.</i> Написання контрольного есе про явище природи, що викликало найбільше захоплення й здивування.
64.	<i>Контрольна робота</i> (тестові завдання).
	Практична риторика (6 годин)
65.	Суперечка як вид комунікації. Різновиди суперечки.
66.	Правила ведення суперечки. Аргументи й докази.
67.	Полемічні прийоми. Мистецтво відповідати на запитання.
68.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку.</i> Дискусія на одну з тем: «Гроші. Навіщо збирати? Де зберігати? На що витратити? Як заощаджувати?», «Мовна мода – це добре чи погано?»
69.	<i>Контрольна робота</i> (тестові завдання).
70.	Підбиття підсумків за рік.
	Мовна стійкість як ключова цінність національномовної особистості (1 година)
71.	Поняття мовної стійкості. Джерела, що живлять мовну стійкість.
	Практична риторика (6 годин)
72.	Засоби мовного вираження промови.
73.	Метафора, метонімія їхня роль у мовленні.
74.	Риторичні фігури (антитеза, градація, повторення).
75.	Риторичні фігури (риторичне запитання, звернення, порівняння).
76-77.	<i>Уроки мовленнєвого розвитку.</i> Написання есе із використанням тропів і фігур
	Морфологічна норма (11 годин)
78.	Прикметник. Відмінкові закінчення прикметників.
79.	Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників.
80.	Синонімічні способи вираження різного ступеня ознаки.
81.	<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Складання діалогів у розмовному стилі із використанням прикметників.
82.	Прислівник. Ступені порівняння.
83.	Прикметники, що перейшли в іменники.

84.	Числівник. Складні випадки узгодження числівника.
85.	Складні випадки відмінювання й узгодження числівника.
86.	Дієслово. Дієслівні форми. Складні випадки словозміни.
87.	Активні й пасивні дієприкметники
88.	<i>Контрольна робота</i> (тестові завдання)
Синтаксична норма (17 годин)	
89.	Поняття синтаксичної норми. Синтаксична помилка.
90.	Складні випадки синтаксичного узгодження.
91.	Складні випадки синтаксичного керування.
92.	Уживання прийменників <i>в</i> і <i>на</i> з географічними назвами і просторовими іменниками.
93.	Словосполучення з прийменниками <i>по</i> .
94.	Словосполучення з прийменниками <i>в (у), при, за, із-за</i> .
95.	<i>Урок мовленнєвого розвитку</i> . Написання розповіді «Зірки українського спорту».
96.	Вживання похідних сполучників.
97.	Варіанти граматичного зв'язку підмета і присудка
98.	Пасивні конструкції з дієсловами на <i>–ся</i> .
99.	Синтаксичні конструкції з формою на <i>–но, –то</i> .
100.	<i>Урок мовленнєвого розвитку</i> . Складання особистої програми збереження здорового довкілля.
101.	Порядок слів у реченні. Односкладні і неповні речення.
102.	Прості ускладнені речення.
103.	Правила побудови складних речень.
104.	Логічні помилки в складних реченнях.
105.	<i>Контрольна робота</i> (тестові завдання)
Пунктуаційна норма (15 годин)	
106.	Пунктуаційна помилка.
107.	Тире між підметом і присудком у простому реченні.
108.	Розділові знаки у простих реченнях ускладнених звертаннями.
109.	Розділові знаки у простих реченнях ускладнених однорідними членами речення.
110.	Розділові знаки у простих реченнях ускладнених відокремленими означеннями, прикладками, обставинами.
111.	Розділові знаки у простих реченнях ускладнених вставними словами і реченнями.
112.	<i>Урок мовленнєвого розвитку</i> . Записування сприйнятого на слух тексту, поставлення розділових знаків.
113.	Кома у складному реченні.
114.	Крапка з комою у складному реченні.
115-116.	<i>Урок мовленнєвого розвитку</i> . Написання есе «Читання робить нас кращими».
117.	Двокрапка у складному реченні.
118.	Тире у складному реченні.
119.	Розділові знаки при прямій мові.
120.	<i>Контрольна робота</i> (тести).
Стилістична норма (10 годин)	

121.	Стилістична помилка. Стилістичне використання багатозначних слів синонімів, антонімів, омонімів, паронімів.
122.	Стилістичні особливості слів іншомовного походження. Стилістичне забарвлення лексики.
123.	Книжна й розмовна лексика. Оцінна лексика.
124.	Стилістична роль неологізмів і застарілої лексики.
125.	<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Редагування текстів різних стилів.
126.	Стилістичне забарвлення і виражальні можливості фразеологізмів.
127.	Стилістичні особливості засобів словотвору.
128.	Стилістичні особливості частин мови.
129.	Вимоги до вживання синтаксичних одиниць у різних стилях.
130.	<i>Контрольна робота</i> (тести).
Практична риторика (10 годин)	
131.	Інформаційні жанри.
132.	<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Написання текстів в інформаційному жанрі.
133.	Діалогічний жанр. Бесіда.
134.	Діалогічний жанр. Телефонна розмова.
135.	Діалогічний жанр. Листування.
136.	Оцінювальні жанри. Похвала. Осуд.
137.	Рецензія. Характеристика.
138.	Етикетні жанри.
139.	<i>Контрольна робота</i> (тести).
140.	Підбиття підсумків за рік.

**ОСНОВНА РОБОЧА ПРОГРАМА
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Реалістична українська проза	11
2.	"Театр корифесів"	7
3.	Титан духу і думки	11
4.	Модерна українська проза	18
5.	Образне слово поетичного модернізму	17
6.	«Розстріляне відродження»	2
7.	Поетичне самовираження	8
8.	Прозове розмаїття	12
9.	Модерна драматургія	4
10.	Перлини західноукраїнської літератури	5
11.	"Під чужим небом". Еміграційна література	6
12.	Воєнне лихоліття. Українська література 40-50-х років ХХ ст.	8
13.	Літературне "шістдесятництво"	6
14.	Митець і суспільство	7
15.	Стоїчна українська поезія	2
16.	Сучасна українська література	5

17.	Література рідного краю	4
18.	Урок позакласного читання	2
19.	Узагальнення та систематизація вивченого	5
Усього - 140 годин		

Зміст

№ з/п	Назва теми Зміст навчального матеріалу
	ВСТУП. РЕАЛІСТИЧНА УКРАЇНСЬКА ПРОЗА (11 годин)

1.	Вступ. Українська література другої половини ХІХ століття у контексті розвитку тодішнього суспільства, культури, мистецтва. Особливості реалістичної прози
2.	Іван Нечуй-Левицький. Життя і творчість письменника як новий імпульс української літератури. «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка ТЛ: соціально-побутова повість, поглиблення поняття про реалізм
3.	Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я». Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті
4.	. Урок мовленнєвого розвитку №1. Дискусія «Українська ментальність, національний характер, народна мораль і етика»
5.	Ствердження цінностей національної етики засобами комічного у повісті «Кайдашева сім'я» ТЛ: засоби змалювання комічного
6.	Панас Мирний. Основне про життєвий і творчий шлях. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» – перший в українській літературі соціально-психологічний роман. Співавторство Панаса Мирного з Іваном Біликом ТЛ: соціально-психологічний роман
7.	Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?». Свідчення можливостей роману у художньому дослідженні дійсності. Широта представлення народного життя
8.	Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?». Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва
9.	Жіночі образи в романі Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
10.	Ствердження народних поглядів на духовне здоров'я людини у романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
11.	Контрольна робота №1. Реалістична українська проза
	«ТЕАТР КОРИФЕЄВ» (7 год.)
12.	Розвиток драматургії: соціально-побутові та історичні драми й комедії

	М.Старицького, М.Кропивницького, Панаса Мирного та ін. Перші театральні трупи. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами
13.	Іван Карпенко-Карий. Основне про життєвий і творчий шлях митця, світогляд, багатогранність діяльності. Жанрова різноманітність творів. Комедія «Мартин Боруля», її сценічна історія ТЛ: комедія
14.	<i>Урок позакласного читання №1.</i> Іван Франко. «Перехресні стежки»
15.	Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля». Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) станомою приналежністю
16.	<i>Урок мовленнєвого розвитку №2.</i> Складання анкети головного героя
17.	<i>Урок літератури рідного краю №1.</i>
18.	Значення творчості Івана Карпенка-Карого
19.	<i>Контрольна робота №2.</i> Література 70 – 90-х років XIX століття
	ТИТАН ДУХУ І ДУМКИ (11 годин)
20.	Багатогранність діяльності Іван Франка, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Творчість І. Франка в музиці
21.	Лірика збірки «З вершин і низин». Символ вічної жіночності, материнства, краси; суперечки про роль краси і користі («Сікстинська мадонна»). Франкова концепція поступу людства, вираження незламного оптимізму («Гімн» («Замість пролога»)) ТЛ: гімн, сонет
22.	Поетична збірка «Зів'яле листя». «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...». Життєві імпульси появи творів (автобіографічність). Широка емоційна гама почуттів ліричного героя, ствердження невмирущості почуттів, ідеалу кохання
23.	Філософська поезія. Змістовий зв'язок «Легенди про вічне життя» з поезією збірки «Зів'яле листя». ТЛ: філософська поезія
24.	«Легенда про вічне життя». Драматизм людських стосунків, роздуми про взаємність кохання
25.	Поема «Мойсей» – один із вершинних творів І.Франка. Пролог до поеми – заповіт українському народові ТЛ: терцини
26.	Поема «Мойсей». Проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам'яті

27.	Проза І. Франка (ідеї, проблеми). Художні шукання прозаїка. Франко й український модернізм. Новела «Сойчине крило» – жіноча доля в новітній інтерпретації ТЛ: поняття про модернізм
28.	Образ героя-адресата – уособлення боротьби між «естетикою» і «живим чоловіком». Гуманізм новели «Сойчине крило»
29.	Роль І. Франка в розвитку драматургії й театру («Украдене щастя»). Значення творчості І.Франка, її актуальність
30.	<i>Контрольна робота №3. Титан духу і думки</i>
МОДЕРНА УКРАЇНСЬКА ПРОЗА (18 годин)	
31.	Особистісні чинники у світогляді людини на рубежі віків. Основні риси українського прозового модернізму (О.Кобилянська, М.Коцюбинський, В.Стефаник, В.Винниченко). «Нова школа» у прозі
32.	Життя і творчість, гуманізм світогляду. Жанр новели у творчості М. Коцюбинського. Психологічна новела «Intermezzo» з жанровими ознаками «поезії у прозі». Автобіографічна основа ТЛ: психологічна новела, «поезія в прозі», імпресіонізм
33.	Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Символічні образи, ускладнена метафора. Поетика імпресіонізму
34.	Повість «Тіні забутих предків». Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю
35.	Світ людини у зв'язку зі світом природи. Фольклорне тло твору
36.	Образи й символи повісті. Образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання
37.	Життя і творчість О. Кобилянської. Її проза – зразок раннього українського модернізму. Жанрові особливості, провідні теми та ідеї. Автобіографізм «Impromptu phantasie» («Фантазія-експромт»)
38.	Становлення особистості, цілеспрямованої й цілісної натури. Образ ліричної героїні новели-роздуму «Impromptu phantasie»
39.	Образи нових жінок-інтелектуалок: талановитої піаністки Софії, аристократичної Марти, пристрасної і вольової художниці Ганнусі у «Valse melancholique» («Меланхолійний вальс»)
40.	Роль образу мелодії вальсу у відтворенні внутрішнього світу героїнь новели «Valse melancholique». Глибокий психологізм твору як новаторство О.Кобилянської
41.	<i>Контрольна робота № 4. Модерна українська проза</i>
42.	Життя і творчість В. Стефаника. Новаторство письменника. «Камінний хрест» – психологічне розкриття теми еміграції. Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості ТЛ: експресіонізм

43.	Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з рідною землею. <i>Урок мовленнєвого розвитку №3.</i> Аналіз життєвої ситуації з певної позиції
44.	Багатозначність символічних образів. Камінний хрест – уособлення долі людини. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом із села як символ трагізму прощання з рідним краєм
45.	<i>Урок позакласного читання №2.</i> В.Стефаник. «Марія»
46.	Життя і творчість, громадська і політична діяльність. Перший український науково-фантастичний роман «Сонячна машина»
47.	Поєднання в новелі «Момент» реалістичного змалювання дійсності та філософського підтексту (плинність життя, щастя людини, мить – частинка вічності тощо)
48.	Образ панни (Мусі) – утілення ідеї вічної жіночності, краси. Імпресіонізм новели «Момент»
49.	<i>Урок літератури рідного краю №2.</i>
50.	Узагальнення та систематизація вивченого
51.	<i>Контрольна робота № 5.</i> Модерна українська проза
ОБРАЗНЕ СЛОВО ПОЕТИЧНОГО МОДЕРНІЗМУ (17 годин)	
52.	Альманах «З-над хмар і з долин», угруповання «Молода муза». Життєвий і творчий шлях Лесі Українки. Драматична спадщина
53.	Збірка поезій «На крилах пісень», її висока оцінка І.Франком. Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки ТЛ: неоромантизм
54.	Поезія Л.Українки «Contra spem spero» як світоглядна декларація сильної, вольової особистості
55.	Призначення поета і поезії у вірші «Слово, чому ти не твердая криця» Л.Українки
56.	Відданість своїм мріям, наполегливе прагнення до мети. «Мріє, не зрадь»
57.	Зображення повені людських почуттів у вірші Л.Українки «Стояла я і слухала весну»
58.	Драма-феєрія «Лісова пісня». Фольклорно-міфологічна основа. Символічність образів Мавки і дядька Лева – уособлення духовності і краси ТЛ: драма-феєрія
59.	Мати Лукаша й Килина – антиподи головній героїні Мавці. <i>Урок мовленнєвого розвитку №4.</i> Порівняння образів Мавки й Килини
60.	Симбіоз високої духовності і буденного прагматизму в образі Лукаша. Почуття кохання Мавки й Лукаша як розквіт творчих сил людини
61.	Природа і людина у творі. Неоромантичне ствердження духовної сутності людини, її творчих можливостей
62.	Конфлікт між буденним життям і високими пориваннями особистості, дійсністю і мрією. Художні особливості драми-феєрії
63.	М. Вороний – ідеолог модернізації української літератури. Єдність краси природи і мистецтва, образотворчі засоби в поезії («Блакитна Панна») ТЛ: символізм

64.	Мотив самотності людини. Згадка про революцію як данина естетиці доби соціальних перетворень («Інфанта»)
65.	Коротко про життя і творчість, світоглядні переконання Олександра Олеся. Неоромантичні, символістські тенденції у творчості («З журбою радість обнялась...»)
66.	«Чари ночі» – перлина інтимної лірики української поезії. Мотив краси кохання й молодості. Експресивне висловлювання патріотичних почуттів («О слово рідне! Орле скутий!...»)
67.	Драматичний етюд «По дорозі в казку». Дорога в казку – символ духовних поривань до кращого життя. ТЛ: драматичний етюд
68.	Контрольна робота № 6. Образне слово поетичного модернізму
69.	Узагальнення та систематизація вивченого. Бесіда про вивчені твори української літератури
70.	Узагальнення та систематизація вивченого. Обмін думками про знакові для свого часу твори
«РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ» (2 години)	
71.	Суспільно-історичні умови розвитку української літератури ХХ ст., основні стильові напрями ТЛ: “розстріляне відродження”
72.	Авангардні тенденції в українській поезії 1920-х рр. Михайль Семенко — поет- футурист. Урбаністичні мотиви лірики («Бажання», «Місто», «Запрошення») ТЛ: авангард, футуризм, урбанізм
ПОЕТИЧНЕ САМОВИРАЖЕННЯ (8 годин)	
73.	Провідна роль поезії у 20-ті роки. Павло Тичина – найбільший модерніст 20-х років. Феномен “кларнетизму”. Збірка «Сонячні кларнети». “Арфами, арфами...” ТЛ: кларнетизм
74.	Павло Тичина. Поєднання тенденцій символізму, неоромантизму, експресіонізму, імпресіонізму. “О панно Інно...”, “Ви знаєте, як липа шелестить...” ТЛ: вітаїстичність, експресіонізм
75.	Павло Тичина. «Одчиняйте двері». Художнє відтворення національно-визвольного пробудження народу. Уславлення борців за вільну Україну у вірші «Пам’яті тридцяти» ТЛ: вітаїстичність, експресіонізм
76.	Євген Плужник — один із провідних поетів «розстріляного відродження». Урівноваженість душевного стану ліричного героя, мить і вічність у чуттєвому вираженні. «Вчись у природи творчого спокою», «Ніч... а човен — як срібний птах!» ТЛ: поглиблення поняття про ліричного героя
77.	Урок літератури рідного краю №3.
78.	Група «київських неокласиків». Різногранний творчий шлях М.Рильського. Захоплення красою й величчю світу («Солодкий світ!...»)

	ТЛ: філософічність
79.	Максим Рильський. Сонет «У теплі дні збирання винограду» – вишуканий зразок неокласичної інтимної лірики. Краса природи, краса людини та її почуттів. Звернення до античних образів ТЛ: сонет
80.	Контрольна робота № 7. “Розстріляне відродження”. Літературний авангард. Поетичне самовираження. “Київські неокласики”
	ПРОЗОВЕ РОЗМАЇТТЯ (12 годин)
81.	Микола Хвильовий. Провідна роль у літературно-мистецькому житті 1920-х років. «Я (Романтика)» — новела про добро і зло в житті та в душі
82.	Микола Хвильовий. «Я (Романтика)». Проблема внутрішнього роздвоєння людини. Образ ліричного «Я».
83.	Творча біографія Юрія Яновського. Романтичність світовідчуття. Новаторство художньої форми («Майстер корабля») ТЛ: художній час і простір, умовність зображення
84.	Юрій Яновський. “Майстер корабля”. Проблеми творення нової української культури, духовності української людини, символічність образів
85.	Модерністські образи Міста, Моря. Морально-етичні колізії твору.
86.	Валер'ян Підмогильний. Життєвий і творчий шлях письменника. Роман «Місто» ТЛ: урбаністичний роман
87.	Валер'ян Підмогильний. «Місто». Світовий мотив підкорення людиною міста, самоутвердження, інтерпретовані на національному матеріалі
88.	Зображення «цілісної» людини: в єдності біологічного, духовного, соціального. Урок мовленнєвого розвитку №5. Письмовий твір-характеристика «Маргінальний образ українського інтелігента»
89.	Валер'ян Підмогильний. “Місто”. Морально-етичні колізії твору. Жіночі образи в ньому
90.	Життя і творчість Остапа Вишні. «Моя автобіографія» — гумористична розповідь письменника про свій життєвий шлях
91.	“Сом”. “Письменники”. Пейзаж, портрет, характер людини, авторський голос, народні прикмети, прислів'я та приказки в усмішках ТЛ: усмішка
92.	Контрольна робота № 8. Прозове розмаїття
	МОДЕРНА ДРАМАТУРГІЯ (4 години)
93.	Розвиток національного театру, драматургії 1920-1930 рр. Життєвий і творчий шлях Миколи Куліша. Сатирична комедія «Мина Мазайло». Специфіка комедійного жанру: про серйозне легко, грайливо ТЛ: сатирична комедія
94.	Микола Куліш. «Мина Мазайло». Розвінчання національного нігілізму, духовної обмеженості на матеріалі українізації
95.	Микола Куліш. «Мина Мазайло». Образи дійових осіб. Сценічне втілення.

	Актуальність п'єси у наш час
96.	Урок позакласного читання №3. Василь Шкляр "Маруся"
	ПЕРЛИНИ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (5 годин)
97.	Література в Західній Україні до 1939 р. Життя і творчість Богдана-Ігоря Антонича. «Зелена євангелія» – нерозривна єдність природи і людини, ідея життєствердження. ТЛ: міфологізм, асоціативність
98.	Поєднання язичницьких мотивів із християнськими («Різдво», *«Коляда»). Роздуми над поезією Богдана-Ігоря Антонича
99.	Осип Турянський. «Поza межами болю» - поема у прозі, що хвилює, єднає людські серця, звільняє і просвітлює душу ТЛ: поема у прозі
100.	О. Турянський. «Поza межами болю». Біологічні інстинкти і духовна воля до життя. Урок мовленнєвого розвитку №6. Дискусія «У чому сенс життя?»
101.	Контрольна робота № 9. Модерна драматургія. Перлини західноукраїнської літератури
	«ПІД ЧУЖИМ НЕБОМ». Еміграційна література (6 годин)
102.	Література письменників-емігрантів. «Празька школа» української поезії та її представники. Євген Маланюк. Художнє осмислення трагічної історії України, оптимістичний висновок про її майбутнє в поезії «Уривок з поеми»
103.	Євген Маланюк. «Напис на книзі віршів...» – ліричний роздум про призначення поезії, важливості місії поета закарбовувати свій час для нащадків
104.	Іван Багряний. Основні віхи життя й творчості митця. «Тигролови» як український пригодницький роман ТЛ: пригодницький роман
105.	Іван Багряний. «Тигролови». Проблема свободи й боротьби за своє визволення. Жанрові особливості
106.	Іван Багряний. «Тигролови». Вольовий характер Григорія Многогрішного. Родина Сірків, майор Медвин. Символіка роману. Актуальність для нашого часу
107.	Урок позакласного читання №4.
	ВОЄННЕ ЛИХОЛІТТЯ.
	Українська література 40-50-х років ХХ століття (8 годин)
108.	Участь українських письменників у Другій світовій війні. Трагічна творча біографія Олександра Довженка. Джерело вивчення історії його життя і трагічної доби – «Щоденник» ТЛ: публіцистичність
109.	Олександр Довженко. "Щоденник". Правда про український народ, його історію крізь призму авторського бачення й оцінки
110.	Олександр Довженко. «Зачарована Десна». Історія написання, автобіографічна основа, сповідальність. ТЛ: кіноповість
111.	Олександр Довженко. «Зачарована Десна». Два ліричні герої: малий

	Сашко і зріла людина
112.	Урок мовленнєвого розвитку №.7 Усний твір-роздум «Моральна краса й духовна велич людини в кіноповісті О. Довженка "Зачарована Десна"»
113.	Загальна характеристика доробку Олесь Гончара. Мрія і дійсність у новелі «Модри Камень». Романтична ідея кохання, що перемагає смерть ТЛ: новела (поглиблено)
114.	Олесь Гончар. «Модри Камень». Образи українського бійця і юної словачки Терези
115.	Контрольна робота № 10. Під чужим небом. Воєнне лихоліття
	ЛІТЕРАТУРНЕ «ШІСТДЕСЯТНИЦТВО» (6 годин)
116.	Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. «Шістдесятництво». Василь Симоненко. Коротко про митця. Образ України, громадянський вибір поета («Задивляюсь у твої зіниці...»). ТЛ: віршові розміри (повторення)
	<u>Дмитро Павличко</u>
117.	Основні відомості про Дмитра Павличка. Вірш «Два кольори», який став народною піснею. Збірка любовної лірики «Таємниця твого обличчя». Використання фольклорних, персоніфікованих образів для передачі глибокого почуття кохання (*«Я стужився, мила, за тобою...»)
118.	Іван Драч - невтомний шукач нового змісту і нової форми в поезії. Переосмислення жанру балади. «Балада про соняшник» – поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості ТЛ: балада (повторення)
119.	Микола Вінграновський — поет, прозаїк, кіномитець. «У синьому небі я висіяв ліс». Інтимна лірика збірки «Цю жінку я люблю»
120.	Григор Тютюнник. Життєвий і творчий шлях письменника. «Три зозулі з поклоном». «Вічна» тема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації
121.	Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном». Образ любові як втілення високої християнської цінності ТЛ: художня деталь (поглиблено)
	МИТЕЦЬ І СУСПІЛЬСТВО (7 годин)
122.	Ліна Костенко. Творчий шлях. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Хай буде легко. Дотиком пера...» – ліричні роздуми про значення слова в житті людини, суть мистецтва, його роль у суспільстві
123.	Ліна Костенко. «Недумано, негадано...» – інтимна лірика як спонука до роздумів про суть кохання. «По сей день Посейдон посідає свій трон...»: мотив єднання людини зі світом рукотворної краси (мистецтво) і природою
124.	Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко ТЛ: роман у віршах
125.	Роман у віршах «Маруся Чурай». Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання

126.	Ліна Костенко. «Маруся Чурай». Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини
127.	Ліна Костенко. «Маруся Чурай». Урок мовленнєвого розвитку №4. План-характеристика Марусі Чурай
128.	Контрольна робота №11. Літературне “шістдесятництво”. Митець і суспільство
СТОЇЧНА УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ (2 години)	
129.	Василь Стус. Загальний огляд творчості. Поезія Стуса – зразок «стоїчної» поезії у світовій ліриці («Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...»). Стан активної позиції ліричного героя.
130.	Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...». Екзистенційна (буттєва) проблема вибору, віра в себе, надія на здолаття всіх перешкод. Упевненість у власному виборі. Приклад великої мужності й сили духу ТЛ: екзистенційні ідеї в художньому творі
131.	Урок літератури рідного краю №4.
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (5 годин)	
132.	Історико-культурна ситуація наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття. Оксана Забужко. «Рядок з автобіографії», «Читаючи історію» ТЛ: постмодернізм; література елітарна, масова
133.	Юрій Андрухович. «Астролог», «Пісня мандрівного спудея»
134.	Галина Пагутяк «Потрапити в сад»
135.	В.Діброва «Андріївський узвіз»
136.	Я.Мельник «Далекий простір»
137.	Контрольна робота № 12. Стоїчна українська поезія. Сучасна українська література
138-140.	Узагальнення та систематизація вивченого
Усього - 140 годин	

Освітня робоча програма з предмета «Хімія»

Тематичний план

№ п.п	Назва теми	Кількість годин
	Органічна хімія	
	Повторення початкових понять про органічні речовини	3
1.	Теорія будови органічних сполук	7
2.	Вуглеводні	10
3.	Оксигеновмісні органічні сполуки	16
4.	Нітрогеновмісні органічні сполуки	3

5.	Синтетичні високомолекулярні речовини і полімерні матеріали на їх основі	4
6.	Багатоманітність та зв'язки між класами органічних речовин	3
	Неорганічна хімія	
1.	Періодичний закон і періодична система хімічних елементів	9
2.	Хімічний зв'язок і будова речовини	10
3.	Хімічні реакції	10
4.	Неорганічні речовини і їхні властивості	37
5.	Хімія і прогрес людства	10
	Разом	122

Зміст

№ уроку	Зміст навчального матеріалу
	Органічна хімія
	Повторення початкових понять про органічні речовини (3 год.)
1.	Поняття про органічні речовини
2.	Склад, властивості, застосування окремих представників вуглеводнів (метан, етан, етен, етин)
3.	Склад, властивості, застосування окремих представників оксигеновмісних (метанол, етанол, гліцерол, етанова кислота) та нітрогеновмісних (аміноетанова кислота) органічних речовин.
	Тема 1. Теорія будови органічних сполук (7 год.)
4	Теорія будови органічних сполук. Залежність властивостей речовин від складу і хімічної будови молекул.
5	Поняття про явище ізомерії та ізомери..
6	Розрахункові задачі (1)
7	Виведення молекулярної формули речовини за масовими частками елементів.
8	Ковалентні карбон-карбонові зв'язки у молекулах органічних сполук: простий, подвійний, потрійний. Віртуальні демонстрації: 1. Моделі молекул органічних сполук. Моделі молекул ізомерних молекул.
9	Класифікація органічних сполук.
10	Самостійна робота №1 по темі «Теорія будови органічних сполук»
	Тема 2. Вуглеводні (10 год.)

11	Класифікація вуглеводнів. Алкани. Загальна формула алканів, структурна ізомерія, систематична номенклатура.
12	Хімічні властивості алканів. Віртуальні демонстрації: 2. Відношення насичених вуглеводнів до лугів та кислот
13	Алкени і алкіни. Загальні та молекулярні формули алкенів і алкінів, структурна ізомерія, систематична номенклатура.
14	Хімічні властивості етену та етину.
15	Арени. Бензен: молекулярна і структурна формули, фізичні властивості. Хімічні властивості бензену
16	Розрахункові задачі (2) Виведення молекулярної формули речовини за загальною формулою гомологічного ряду та густиною або відносною густиною
17	Розрахункові задачі (3) Виведення молекулярної формули речовини за масою, об'ємом або кількістю речовини реагентів або продуктів реакції.
18	Методи одержання алканів, етену, етину, бензену.
19	Застосування вуглеводнів.
20	Самостійна робота №2 по темі «Вуглеводні»
	Тема 3. Оксигеновмісні органічні сполуки (16 год.)
21	Спирти. Поняття про функціональну групу. Гідроксильна характеристична (функціональна) група. Насичені одноатомні спирти: загальна та структурні формули, ізомерія, систематична номенклатура.
22	Водневий зв'язок, його вплив на фізичні властивості спиртів.
23	Хімічні властивості насичених одноатомних спиртів. Одержання етанолу. Віртуальні демонстрації: 1. Окиснення етанолу до етаналу.
24	Поняття про багатоатомні спирти на прикладі гліцеролу, його хімічні властивості.
25	Фенол: склад і будова молекули. Фізичні та хімічні властивості
26	Розрахункові задачі (4) Обчислення за хімічними рівняннями кількості речовини, маси або об'єму за кількістю речовини, масою або об'ємом реагенту, що містить певну частку домішок
27	
28	Самостійна робота №3-1 по темі «Спирти»
29	Альдегіди. Склад, будова молекули альдегідів. Альдегідна функціональна група. Загальна та структурні формули, систематична номенклатура. Фізичні властивості альдегідів.
30	Хімічні властивості етаналу, його одержання. Віртуальні демонстрації: 4. Окиснення метаналу (етаналу) амоніачним розчином аргентум (I) оксиду. 5. Окиснення метаналу (етаналу) свіжо одержаним купрум (II) гідроксидом.

31	Карбонові кислоти. Їх поширення в природі та класифікація. Функціональна груп. Склад, будова молекул насичених одноосновних карбонових кислот, їхня загальна та структурна формули, ізомерія, номенклатура, фізичні властивості.
32	Хімічні властивості насичених одноосновних карбонових кислот. Реакція етерифікації. Одержання етанової кислоти. Лабораторні дослід: <i>Виявлення органічних кислот у продуктах харчування</i>
33	Естери. Загальна та структурні формули, номенклатура, фізичні властивості. Гідроліз естерів. Жири як представники естерів. Класифікація жирів, їхні хімічні властивості. Віртуальні демонстрації: 6. Ознайомлення зі зразками естерів. 7. Відношення жирів до води та органічних розчинників. 8. Доведення ненасиченого характеру рідких жирів.
34	Самостійна робота №3-2 по темі «Альдегіди, карбонові кислоти та естери»
35	Вуглеводи. Класифікація вуглеводів, їх утворення і поширення у природі. Глюкоза: молекулярна формула та її відкрита форма. Хімічні властивості. Віртуальні демонстрації: 9. Окиснення глюкози амоніачним розчином аргентум(I) оксиду. Лабораторні дослід: <i>Окиснення глюкози свіжо- одержаним купрум (II) гідроксидом.</i>
36	Практична робота. Розв'язування експериментальних задач
	Тема 4. Нітрогеновмісні органічні сполуки (3 год.)
37	Насичені і ароматичні аміни. Склад, будова, назви. Будова аміногрупи. Аміни як органічні основи. Хімічні властивості метан аміну, аніліну. Одержання аніліну. Віртуальні демонстрації: 10. Взаємодія аніліну з хлоридною кислотою. 11. Взаємодія аніліну з бромною водою.
38	Амінокислоти та білки. Склад, будова молекул, загальні і структурні формули, функціональні групи. Систематична номенклатура. Пептидна група. Хімічні властивості аміноетанової кислоти. Пептиди. Білки як високомолекулярні сполуки. Хімічні властивості білків (без запису рівнянь реакцій) Лабораторні дослід: <i>Біуретова реакція</i>
39	Самостійна робота №4 по темі «Вуглеводи та нітрогеновмісні органічні сполуки»
	Тема 5. Синтетичні високомолекулярні речовини і полімерні матеріали на їх основі (4 год.)
40	Синтетичні високомолекулярні речовини. Полімери. Реакції полімеризації і поліконденсації.

41	Пластмаси. Каучуки, гума. Найпоширеніші полімери та сфери їхнього використання. <i>Демонстрації:</i> зразки пластмас, каучуків.
42	Вплив полімерних матеріалів на здоров'я людини і довкілля. Проблеми утилізації полімерів і пластмас в контексті сталого розвитку суспільства. <i>Директорська (підсумкова) контрольна робота</i>
43	Синтетичні волокна: фізичні властивості і застосування. <i>Демонстрації:</i> зразків синтетичних волокон
	Тема 6. Багатоманітність та зв'язки між класами органічних речовин (3 год.)
44	Зв'язки між класами органічних речовин. Загальні поняття про біологічно активні речовини (вітаміни, ферменти).
45	Роль органічної хімії у розв'язуванні сировинної, енергетичної, продовольчої проблем, створенні нових матеріалів. <i>Директорська (підсумкова) контрольна робота</i>
46	Захист проекту: 1. Доцільність та шкідливість біологічно активних добавок. 2. Найважливіші хімічні виробництва органічної хімії в Україні.
	Неорганічна хімія
	Тема 1. Періодичний закон і періодична система хімічних елементів (9 год.)
47	Періодичний закон у світлі сучасних уявлень про електронну будову атомів
48	Явище періодичної зміни властивостей елементів і їхніх сполук на основі уявлень про електронну будову атомів.
49	Електронні і графічні електронні формули атомів s-, p-, d-елементів. Принцип «мінімальної енергії».
50	<i>Демонстрації:</i> 1. Форми електронних орбіталей (у тому числі 3D-проектування), моделі атомів s-, p-, d-елементів (у тому числі 3D-проектування).
51	Збуджений стан атома. Валентні стани елементів. Можливі ступені окиснення неметалічних елементів 2 і 3 періодів.
52	
53	Практична робота №1
54	<i>Розв'язування задач.</i>
55	Тематичний контроль. Самостійна робота №1 Періодичний закон і періодична система хімічних елементів
	Тема 2. Хімічний зв'язок і будова речовини (10 год.)
56	Види хімічних зв'язків. Йонний зв'язок.
57	Ковалентний зв'язок. Донорно-акцепторний механізм утворення ковалентного зв'язку (на прикладі катіону амонію).
58	
59	Металічний та водневий хімічні зв'язки. Фізичні властивості металічних

60	речовин. Міжмолекулярний та внутрішньо-молекулярний водневий зв'язок.
61	Кристалічний і аморфний стани твердих речовин. Демонстрації: 2. Моделі різних типів кристалічних ґраток (у тому числі 3D-проекування). 3. Зразки кристалічних і аморфних речовин.
62	Залежність фізичних властивостей речовин від їхньої будови.
63	Практична робота №2
64	Розв'язування задач на тему «Хімічний зв'язок»
65	Тематичний контроль. Самостійна робота №2 Хімічний зв'язок і будова речовини.
	Тема 3. Хімічні реакції (10 год.)
66	Необоротні і оборотні хімічні процеси.
67	
68	Хімічна рівновага. Принцип Ле Шательє.
69	Розв'язування розрахункових задач.
70	Обчислення за хімічними рівняннями відносного виходу продукту реакції.
71	Гідроліз солей. Типи гідролізу солей
72	Поняття про гальванічний елемент як хімічне джерело електричного струму.
73	Лабораторні досліді: 1. Визначення рН середовища водних розчинів солей за допомогою індикаторів.
74	Захист проекту: 1. Гальванічний елемент з картоплі, лимону. 2. Види і принципи роботи малих джерел електричного струму, утилізація їх.
75	Тематичний контроль. Самостійна робота №3 Хімічні реакції
	Тема 4. Неорганічні речовини і їхні властивості (37 год.)
76	Неметали. Загальна характеристика неметалів.
77	Фізичні властивості.
78	Алотропія. Алотропні модифікації речовин неметалічних елементів. Явище адсорбції. Демонстрації:
79	4. Зразки неметалів. 5. Моделі кристалічних ґраток алотропних модифікацій Карбону і Сульфуру (у тому числі 3D-проекування). Лабораторні досліді: Дослідження адсорбційної здатності активованого вугілля та аналогічних лікарських препаратів.

80	Окисні та відновні властивості неметалів. Окисно-відновні процеси.
81	Окисно-відновні реакції. Окисники, відновники.
82	Застосування неметалів.
83	Сполуки неметалічних елементів з Гідрогеном. Особливості водних розчинів цих сполук, їх застосування.
84	Оксиди. Оксиди неметалічних елементів, їх уміст в атмосфері.
85	
86	Кислоти. Кислотні дощі. Особливості взаємодії металів з нітратною і концентрованою сульфатною кислотами.
87	
88	<i>Розв'язування розрахункових задач.</i>
89	Обчислення кількості речовини, маси або об'єму продукту за рівнянням хімічної реакції, якщо один із реагентів взято в надлишку.
90	Самостійна робота №4.1 Неметалічні елементи
91	Загальна характеристика металів. Фізичні властивості металів на основі їхньої будови. Демонстрації: 6. Зразки металів та їхніх сплавів.
92	Алюміній і залізо: фізичні і хімічні властивості.
93	Застосування металів та їхніх сплавів.
94	Основи. Властивості, застосування гідроксидів Натрію і Кальцію.
95	
96	Солі, їх поширення в природі. Середні та кислі солі.
97	
98	Поняття про жорсткість води та способи її усунення.
99	Практична робота №3 <i>Дослідження якісного складу солей.</i>
100	Самостійна робота № 4.2 Металічні елементи
101	Сучасні силікатні матеріали.
102	Мінеральні добрива. Поняття про кислотні та лужні ґрунти.
103	
104	Якісні реакції на деякі йони. Лабораторні дослід:
105	<i>Виявлення у розчині катіонів Феруму(2+), Феруму(3+), Барію, амонію.</i>
106	Біологічне значення металічних і неметалічних елементів.
107	Генетичні зв'язки між основними класами неорганічних сполук.
108	Розв'язування рівнянь реакцій.

109	Практична робота №4 <i>Генетичні зв'язки між неорганічними речовинами.</i>
110	Захист навчальних проектів з теми «Неорганічні речовини і їх властивості» (на вибір учня з навчальної програми)
111	
112	Контрольна робота <i>Неорганічні речовини та їх властивості</i>
	Тема 5. Хімія і прогрес людства (10 год.)
113	Роль хімії у створенні нових матеріалів, розвитку нових напрямів технологій.
114	Роль хімії у розв'язанні продовольчої, сировинної, енергетичної, екологічної проблем.
115	
116	«Зелена» хімія: сучасні завдання перед хімічною наукою та хімічною технологією.
117	
118	Самостійна робота №5 Хімія і прогрес людства
119	Захист навчальних проектів: 1. Вирішення проблеми утилізації різних видів електричних ламп. 2. Роль хімії у моєму житті.
120	
121	<i>Директорська контрольна робота за навчальний рік</i>
122	Узагальнення з курсу «Хімія».
	Разом – 122 год.

ОСВІТНЯ РОБОЧА ПРОГРАМА З

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Аналітичний курс	10
2	Я, моя сім'я, друзі	9
3	Робота і професії	15
4	Життя в професійному ліцеї	15
5	Харчування	15
6	Екологічна ситуація у світі	10
7	Дозвілля і спорт	14
8	Живопис	16
9	Життя молоді	10
10	Природа і довкілля	12
11	Україна у світі	14
	Усього	140

Зміст

№ урока	Зміст навчального матеріалу
1	2
	Тема1.Аналітичний курс (10 год)
1	Вхідний контроль знань.
2	Фонетика. Читання приголосних і голосних.
3	Артикль. Множина іменників.
	Особові та присвійні займенники.
4	Кількісні та порядкові числівники.
5	Дієслово : to be,to have,to do.
6	Дієслово :The Present Simple,The Past Simple.The Future Simple Tense.
7	The Present Continuous Tense.The Past Continuous Tense.
8	Модальні дієслова.
9	Ступені порівняння іменників
10	Підсумковий урок.
	Тема2.Я, моя сім'я, друзі (9 год)
11	Що впливає на нашу особистість? Якості особистості.
12	Розвиток лексичних навичок.
13	Розвиток граматичних навичок(Used to)
14	Люди та їх характер. Я-особистість.
15	Виховання у сім'ї
16	У пошуках друга
17	Домашнє читання
18	Розвиток навичок письма
19	Підсумковий урок з теми
	Тема3. Робота і професії (15 год)
20	Вибір професії
21	Навички,які нам так необхідні
22	Розвиток лексичних навичок
23	Розвиток граматичних навичок
24	Професійні якості робітника
25	Переваги та недоліки деяких професій. Пошук роботи
26	Моя майбутня професія
27	Домашнє читання
28	Підсумковий урок з вивченої теми
29	Контроль навичок говоріння
30	Контроль навичок читання
31	Контроль навичок аудіювання
32	Контроль навичок письма
33	Контрольна робота
34	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу
	Тема4.Життя в професійному ліцеї (15 год)
35	Життя в нашому ліцеї
36	Освіта у Великобританії
37	Іспити

38	Заклади освіти
39	Розвиток граматичних навичок.
40	Приватна освіта Великобританії
41	Чому ми вивчаємо англійську мову?
42	Розвиток навичок аудіювання
43	Для чого ми навчаємося?
44	Розвиток лексичних навичок
45	Освіта в США
46	Домашнє читання
47	Лист-заявка
48	Розвиток навичок письма
49	Підсумковий урок з вивченої теми
	Тема5. Харчування (15 год)
50	Національна кухня Великобританії
51	А що смакує тобі?
52	Якби я смачно готував(If I...)
53	Розвиток лексичних навичок
54	Рецепти
55	Секрети здорового харчування
56	Розвиток граматичних навичок
57	Кухня США
58	Підсумковий урок з теми
59	Контроль навичок говоріння
60	Контроль навичок читання
61	Контроль навичок аудіювання
62	Контроль навичок письма
63	Контрольна робота
64	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу
	Тема6.Екологічна ситуація у світі (10 год)
65	Природні катаклізми
66	Розвиток лексичних навичок
67	Причини катаклізмів
68	Розвиток граматичних навичок
69	Людина і природ
70	Правила безпеки під час стихійних лих
71	Проблеми екології
72	Розвиток навичок аудіювання
73	Наше довкілля
74	Підсумковий урок з вивченої теми
	Тема7. Дозвілля і спорт (14 год)
75	Світ спорту
76	Чи можливе життя без спорту?
77	Розвиток лексичних навичок
78	Спортивні ігри
79	Переваги та недоліки спорту
80	Розвиток граматичних навичок
81	Спорт і професія

82	Який вид спорту обрати?
83	Ставлення до спорту
84	Враження від змагань
85	Роль спорту в житті суспільства
86	Якби я був вдомим спортсменом
87	Контроль навичок аудіювання
88	Підсумковий урок з вивченої теми
	Тема8.Живопис (16год)
89	Художні традиції в Україні
90	Жанри живопису
91	Розвиток лексичних навичок
92	Відомі художники
93	Музеї
94	Похід до музею
95	Живопис у Великобританії
96	Підсумковий урок теми
97	Контроль навичок говоріння
98	Контроль навичок читання
99	Контроль навичок письма
100	Контроль навичок аудіювання
101	Директорська контрольна робота
102	Узагальнення і систематизація знань
103	Контрольна робота
104	Узагальнення і систематизація знань
	Тема9. Життя молоді (10 год)
105	Молодь і суспільство
106	Молодь і ВІЛ
107	Молодь і молодіжна культура,види молодіжних організацій
108	Розвиток граматичних навичок
109	Емоції: як їх контролювати
110	Проблеми молоді
111	Шкідливі звички
112	Роль молоді у суспільстві
113	Розвиток навичок письма
114	Підсумковий урок з вивченої теми
	Тема10. Природа і довкілля (12 год)
115	Природа і довкілля
116	Розвиток лексичних навичок
117	Вплив науково-технічного прогресу на життя людини
118	Взаємозв'язки у природі
119	Розвиток граматичних навичок
120	Глобальні екологічні проблеми
121	Охорона довкілля
122	Організації по захисту навколишнього середовища
123	Проблеми екології в Україні
124	Написання есе
125	Домашнє читання

126	Підсумковий урок з вивченої теми
	Тема11. Україна у світі (14 год)
127	Політична система в Україні
128	Розвиток лексичних навичок
129	Конституція України
130	Міжнародні організації : ЄС, ООН, Рада Європи
131	Розвиток граматичних навичок
132	Вибори в Україні
133	Останні події в Україні і за кордоном
134	Ми-громадяни України
135	Підсумковий урок з теми
136	Контроль навичок говоріння
137	Контроль навичок читання
138	Контроль навичок аудіювання
139	Контрольна робота
140	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу

Освітня робоча програма з предмета «Біологія»

Тематичний план

№ п.п	Назва теми	Кількість годин
	Вступ.	3
1.	Біорізноманіття	14
2.	Обмін речовин і перетворення енергії	20
3.	Спадковість і мінливість	26
4.	Репродукція та розвиток	17
5.	Адаптації	11
6.	Біологічні основи здорового способу життя	10
7.	Екологія	15
8.	Сталий розвиток та раціональне	12

	природокористування	
9.	Застосування результатів біологічних досліджень у медицині, селекції та біотехнології	12
	Разом:	140

Зміст

№ уроку	Зміст навчального матеріалу
	Вступ (3 год.)
1	Міждисциплінарні зв'язки біології та екології.
2	Рівні організації біологічних систем та їхній взаємозв'язок.
3	Фундаментальні властивості живого. Стратегія сталого розвитку природи і суспільства.
	Тема 1. Біорізноманіття (14 год.)
4	Систематика – наука про різноманітність організмів. Принципи наукової класифікації організмів. Сучасні критерії виду.
5	Віруси, віроїди, пріони. Особливості їхньої організації та функціонування.
6	Гіпотези походження вірусів. Взаємодія вірусів з клітиною-хазяїном та їхній вплив на її функціонування.
7	Роль вірусів в еволюції організмів.
8	Використання вірусів у біологічних методах боротьби зі шкідливими видами.
9	Тестування. Віруси. Їх роль в еволюції організмів.
10	Прокаріотичні організми: археї та бактерії.
11	Особливості їхньої організації та функціонування.
12	Сучасні погляди на систему еукаріотичних організмів.
13	Біорізноманіття нашої планети як наслідок еволюції. Біорізноманіття рослин.
14	Біорізноманіття тварин та грибів
15	
16	Самостійна робота №1 Біорізноманіття живих організмів
17	Лабораторна робота №1. Визначення таксономічного положення виду в системі органічного світу
	Тема 2. Обмін речовин і перетворення енергії (20 год.)
18	Обмін речовин та енергії – основа функціонування біологічних систем.
19	Особливості обміну речовин в автотрофних та гетеротрофних організмів. Сапрофагія.
20	Енергетичне забезпечення процесів метаболізму. Способи отримання

21	енергії в різних груп автотрофних та гетеротрофних організмів. Роль процесів дихання в забезпеченні організмів енергією.
22	Вуглеводи та ліпіди. Будова, властивості та біологічна роль.
23	
24	Білки, їхня біологічна роль. Амінокислоти.
25	
26	Ферменти та їхня біологічна роль. Ферменти й захворювання.
27	Нуклеїнові кислоти та їхня біологічна роль. Молекули ДНК та РНК. АТФ. Порівняння нуклеїнових кислот.
28	
29	
30	Вітаміни, їхня роль в обміні речовин.
31	Структури клітин, які забезпечують процеси метаболізму. Енергетичне забезпечення процесів метаболізму.
32	Порушення обміну речовин (метаболізму), пов'язані з нестачею чи надлишком надходження певних хімічних елементів, речовин. Значення якості питної води для збереження здоров'я людини.
33	
34	Раціональне харчування – основа нормального обміну речовин. Негативний вплив на метаболізм токсичних речовин. Знешкодження токсичних сполук в організмі людини.
35	Нейрогуморальна регуляція процесів метаболізму.
36	Практична робота №1 Складання схем обміну вуглеводів, ліпідів та білків в організмі людини.
37	Самостійна робота №2 Обмін речовин та енергії
	Тема 3. Спадковість і мінливість (26 год.)
38	Основні поняття генетики. Закономірності спадковості.
39	Сучасні молекулярно-генетичні методи досліджень спадковості людини.
40	Гібридологічний аналіз: основні типи схрещувань та їхні наслідки. Закони Менделя
41	
42	Організація спадкового матеріалу еукаріотичної клітини та його реалізація.
43	Гени структурні та регуляторні. Регуляція активності генів в еукаріотичній клітині.
44	Каріотип людини та його особливості. Хромосомний аналіз як метод виявлення порушень у структурі каріотипу.
45	
46	Сучасний стан досліджень геному людини. Моногенне та полігенне успадкування ознак у людини.
47	Позахромосомна (цитоплазматична) спадковість у людини.
48	Самостійна робота №3(1) Закономірності спадковості
49	Закономірності мінливості (спадкової, неспадкової) людини.
50	Мутації та їхні властивості. Поняття про спонтанні мутації.
51	Біологічні антимутаційні механізми. Захист геному людини від

	шкідливих мутагенних впливів.
52	Генетичний моніторинг в людських спільнотах.
53	Особливості генофонду людських спільнот та чинники, які впливають на їх формування.
54	Закономірності розподілу алелів в популяціях.
55	Сучасні завдання медичної генетики. Спадкові хвороби і вади людини, хвороби людини зі спадковою схильністю, їхні причини.
56	
57	Методи діагностики та профілактики спадкових хвороб людини.
58	Медико-генетичне консультування та його організація.
59	Лабораторна робота №2. Вивчення закономірностей модифікаційної мінливості.
60	Самостійна робота №3(2) Закономірності мінливості
61	Практична робота №2
62	Розв'язування типових генетичних задач
63	Тематичний контроль «Спадковість і мінливість»
	Тема 4. Репродукція та розвиток (17 год.)
64	Репродукція як механізм забезпечення безперервності існування видів. Особливості процесів регенерації організму людини.
65	Клітинний цикл. Ріст та розвиток клітин та фактори, які на нього впливають. Статеві клітини і запліднення. Старіння та смерть клітин.
66	
67	Лабораторна робота №3. Вивчення будови статевих клітин людини.
68	Причини порушення клітинного циклу та їхні наслідки. Поняття про онкогенні фактори та онкологічні захворювання. Профілактика онкологічних захворювань.
69	
70	Самостійна робота на тему «Статеві клітини та запліднення»
71	Трансплантація тканин та органів у людини, її перспективи. Правила біологічної етики.
72	Особливості репродукції людини у зв'язку з її біосоціальною сутністю. Репродуктивне здоров'я. Сучасні можливості та перспективи репродуктивної медицини.
73	
74	Біологічні і соціальні аспекти регуляції розмноження у людини.
75	Ембріогенез людини. Взаємодія частин зародка, що розвивається (явище ембріональної індукції).
76	Чинники, здатні справляти позитивний і негативний вплив на процеси росту та розвитку людини.
77	Лабораторна робота №4. Вивчення етапів ембріогенезу
78	Самостійна робота №4. «Репродукція та розвиток»
79	Директорська контрольна робота за навчальний рік
80	Підсумковий урок. Узагальнення вивченого матеріалу
	Тема 5. Адаптації (11 год.)

81	Адаптація як загальна властивість біологічних систем. Принцип єдності організмів та середовища мешкання.
82	Загальні закономірності формування адаптацій. Поняття про преадаптацію та постадаптацію. Властивості адаптацій.
83	Формування адаптацій на молекулярному та клітинному рівнях організації.
84	Стратегії адаптацій організмів. Поняття про екологічно пластичні та екологічно непластичні види.
85	Поняття про адаптивну радіацію. Життєві форми тварин та рослин як адаптації до середовища мешкання.
86	Екологічна ніша як наслідок адаптацій організмів певного виду до існування в екосистемі. Симбіоз та його форми.
87	Поняття про спряжену еволюцію (кoeволюцію) та коадаптацію. Основні середовища існування та адаптації до них організмів. Способи терморегуляції організмів.
88	Організм як середовище мешкання. Поширення паразитизму серед різних груп організмів. Адаптації паразитів до мешкання в організмі хазяїна. Відповідь організму хазяїна на оселення паразитів.
89	Адаптивні біологічні ритми біологічних систем різного рівня організації. Типи адаптивних біологічних ритмів організмів. Фотоперіодизм та його адаптивне значення.
90	Практична робота №3 Визначення ознак адаптованості різних організмів до середовища існування
91	Тематичний контроль . Самостійна робота №5 на тему «Адаптації»
	Тема 6. Біологічні основи здорового способу життя (10 год.)
92	Науки, що вивчають здоров'я людини. Принципи здорового способу
93	життя. Складові здорового способу життя: раціональне харчування,
94	рухова активність, особиста і побутова гігієна, відпочинок. Безпека і статевая культура.
95	Імунна система людини, особливості її функціонування. Імунокорекція. Імунотерапія
96	Негативний вплив на здоров'я людини алкоголю, куріння та наркотиків.
97	Вплив стресових факторів на організм людини. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини.
98	Профілактика неінфекційних, інфекційних, інвазійних захворювань
99	людини, захворювань, що передаються статевим шляхом.
100	Практична робота №4 Розробка рекомендацій щодо профілактики захворювань Навчальний проект (захист) Особиста програма зміцнення здоров'я
101	Тематичний контроль. Самостійна робота №6 на тему «Біологічні основи здорового способу життя»
	Тема 7. Екологія (15 год.)
102	Предмет вивчення екології, її завдання та методи. Зв'язки екології з

	іншими науками. Екологічні закони.
103	Екологічні чинники та їхня класифікація. Закономірності впливу екологічних чинників на організми та їх угруповання. Стено- та еврибіонтні види.
104	Популяції. Класифікація популяцій. Структура та характеристики популяцій. Механізми регуляції густоти (щільності) та чисельності популяцій.
105	Поняття екосистеми. Властивості та характеристики екосистем. Типи зв'язків між популяціями різних видів в екосистемах. Функціональна роль популяцій в екосистемах.
106	Розв'язування екологічних задач (правило екологічної піраміди)
107	
108	Екологічні сукцесії як процеси саморозвитку екосистем. Причини сукцесій та їхні типи. Закономірності сукцесій.
109	
110	Агроценози, їхня структура та особливості функціонування. Шляхи підвищення продуктивності агроценозів.
111	Самостійна робота щодо дослідження особливостей структури екосистем (стр.128)
112	Біосфера як глобальна екосистема, її структура та межі. Біогеохімічні цикли як необхідна умова існування біосфери.
113	
114	Вчення В. І. Вернадського про біосферу та ноосферу та його значення для уникнення глобальної екологічної кризи.
115	
116	Тематичний контроль. Самостійна робота №7 на тему «Екологія»
	Тема 8. Сталий розвиток та раціональне природокористування (12 год.)
117	Сучасні екологічні проблеми у світі та в Україні. Види забруднення, їхні наслідки для природних і штучних екосистем та людини.
118	Поняття про якість довкілля. Критерії забруднення довкілля.
119	Антропогенний вплив на атмосферу. Наслідки забруднення атмосферного повітря та його охорона.
120	Антропогенний вплив на гідросферу. Причини порушення якості природних вод, дефіцит водних ресурсів, принципи оцінки екологічного стану водойм. Охорона водойм.
121	Основні джерела антропогенного забруднення ґрунтів, їхні наслідки. Необхідність охорони ґрунтів.
122	Антропогенний вплив на біорізноманіття. Проблеми акліматизації та реакліматизації видів. Збереження біорізноманіття як необхідна умова стабільності біосфери.
123	Екологічна політика в Україні: природоохоронне законодавство України, міждержавні угоди. Червона книга та чорні списки видів тварин. Зелена книга України.
124	
125	Концепція сталого розвитку та її значення. Природокористування в контексті сталого розвитку.

126	Поняття про екологічне мислення. Необхідність міжнародної взаємодії у справі охорони довкілля.
127	Практична робота №5 Оцінка екологічного стану свого регіону.
128	Тематичний контроль. Самостійна робота №8 на тему «Сталий розвиток та раціональне природокористування»
	Тема 9. Застосування результатів біологічних досліджень у медицині, селекції та біотехнології (12 год.)
129	Завдання та досягнення сучасної селекції. Внесок вітчизняних учених-селекціонерів.
130	Сучасні методи селекції тварин, рослин і мікроорганізмів. Явище гетерозису та його генетичні основи.
131	Значення для планування селекційної роботи вчення М. І. Вавилова про центри різноманітності та походження культурних рослин, закону гомологічних рядів спадкової мінливості.
132	
133	Сучасна біотехнологія та її основні напрямки.
134	Застосування методів генної та клітинної інженерії в сучасній селекції. Генна інженерія людини: досягнення та ризики.
135	Біоетичні проблеми сучасної медицини. Застосування досягнень
136	молекулярної генетики, молекулярної біології та біохімії у біотехнології.
137	Поняття про біологічну небезпеку, біологічний тероризм та біологічний захист. Біологічна безпека та основні напрямки її реалізації.
138	Тематичний контроль. Самостійна робота №9 на тему «Застосування результатів біологічних досліджень у медицині, селекції та біотехнології»
139	Директорська контрольна робота за навчальний рік
140	Роль біології у вирішенні сучасних глобальних проблем людства. Захист учнівських проектів
	Разом – 140 год.

Освітня робоча програма з предмету

«Всесвітня історія»

Тематичний план

№п/п	Назва теми	Кіл.год
1	Передумови Першої світової війни. Війна та революції	5
2	Облаштування повоєнного світу	4
3	Провідні держави світу в міжвоєнний період	7
4	Держави Центрально-Східної Європи	4
5	Держави Азії та Латинської Америки	4
6	Передумови Другої світової війни	4
7	Друга світова війна	4
8	Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період	3
9	Облаштування повоєнного світу	2
10	Держави Північної Америки та Західної Європи: формування постіндустріального суспільства	8
11	Держави Центрально-Східної Європи: трансформаційні процеси.	6
12	Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляху	6

	розвитку	
13	Міжнародні відносини	6
14	Повсякденне життя і культура	5
	Узагальнення до курсу	2
	Разом: 70год.	

Зміст

№ уроків загальний, потемний		Зміст навчального матеріалу
1		Розділ 1. Передумови Першої світової війни. Війна та революції (5 год.)
	1	Початок “Великої війни”. Стратегічні плани ворогуючих сторін. Фронти війни та характеристика основних воєнних кампаній.
	2	Економічна та політична кризи в Російській імперії та Австро-Угорщини. Російська революція 1917 р.
	3	Поразка Німеччини та її союзників. Розпад багатонаціональних імперій і утворення нових незалежних держав у Європі.
	4	Практичне заняття: – Перша світова: повсякденне життя в умовах фронту і тилу. – Світовідчуття європейця: наслідки Великої війни (на основі мемуарів і художніх творів).
	5	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
2		Розділ 2. Облаштування повоєнного світу (4 год.)
	6	“14 пунктів” В. Вілсона. Паризька мирна конференція. Українське та російське питання на Паризькій конференції.
	7	Версальський договір. Створення Ліги Націй. Мирні договори з союзниками Німеччини. Вашингтонська конференція. Завершення формування Версальсько-Вашингтонської системи, її суперечності. Джерела нестабільності міждержавних відносин. Початок ревізії повоєнних угод. Пакт Бріана-Келлога.
	8	Практичне заняття: Вогнища напруги в міжнародних відносинах: причини, сторони та наслідки протистояння.
	9	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
3		Розділ 3. Провідні держави світу в міжвоєнний період (7 год.)
	10	Сполучені Штати Америки. Зростання ролі США на міжнародній арені. Доба “проспериті”. Велика депресія. “Новий курс” Франкліна Рузвельта, його складові та основні наслідки. Велика Британія. Особливості розвитку Великої Британії в 1920–1930-ті рр. Спроби реформування Британської імперії. Дж. Р. Макдональд.
	11	Франція. Політичний та соціально-економічний розвиток Франції в 1920–1930-х рр. Народний фронт і його уряди. Едуард Даладье. Італія. Становище Італії після Першої світової війни. Корпоративна держава: ідея та реальність. Фашистський режим Беніто Муссоліні.
	12	Німеччина. Листопадова революція та становлення Веймарської республіки. Вплив світової економічної кризи в Німеччині на політичне життя країни. Прихід до влади нацистів. Нацистська расистська ідеологія та антисемітизм. Політична і соціально-економічна сутність нацизму.
	13	Радянський Союз. “Договірна федерація” радянських республік. Утворення СРСР. Нова економічна політика. Спланована модернізація. Особливості комуністичного тоталітарного режиму. Сталінізм.
	14	Виклики міжвоєнного часу. Європа поміж економічною стабільністю та світовою кризою. Запровадження державного регулювання соціально-економічних процесів.

	15	Практичне заняття: – Європа: політика економії та протекціонізму, впровадження державного контролю над економікою. – Тоталітарні режими: державний контроль над публічним життям і суспільною свідомістю. – Комуністичний тоталітаризм: світоглядне наповнення і спрямованість.
	16	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
4		Розділ 4. Держави Центрально-Східної Європи (4 год.)
	17	Відновлення польської державності. Становлення Другої Речі Посполитої. Переворот 1926 р. Юзеф Пілсудський. Чехословацька республіка. Томаш Масарик. Угорська революція. Режим М. Горті. Румунія в міжвоєнні роки. Королівська диктатура. Режим Й. Антонеску.
	18	Болгарія в міжвоєнний період. Політична нестабільність держави. Встановлення королівської диктатури. Утворення Королівства сербів, хорватів і словенців. Проголошення Югославії. Становище національних меншин і міжнаціональні відносини у країнах регіону
	19	Практичне заняття: – Центрально-Східна Європа: вибір між демократією й авторитаризмом. – Міжнаціональні відносини у державах Центрально-Східної Європи.
	20	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
5		Розділ 5. Держави Азії та Латинської Америки (4 год.)
	21	Японія. Мілітаризація економіки, державних інституцій та суспільної свідомості населення. Зовнішня експансіоністська політика. Китай. Національна революція та боротьба за владу між КПК і Гомінданом. Чан Кайші. Індія. Розгортання антиколоніальної боротьби. Махатма Ганді.
	22	Країни Передньої Азії. Розпад Османської імперії. Модернізація Туреччини та Ірану. Кемаль Ататюрк. Основні аспекти Близькосхідної проблеми. Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів.
	23	Практичне заняття: Азія та Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів.
	24	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
6		Розділ 6. Передумови Другої світової війни (4 год.)
	25	Спроби перегляду Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних договорів. Утворення вогнищ війни на Далекому Сході, Африці та Європі. Вісь “Берлін – Рим – Токіо”. Нарощення озброєнь.
	26	Підтримка Радянським Союзом гітлерівського режиму в 1933 – на початку 1941 рр. Підготвчі заходи Сталіна до військового вторгнення в Європу. Англо-франко-радянські переговори в Москві. Радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа) і таємні протоколи до нього.
	27	Практичне заняття: – Міжнародні відносини в другій половині 1930-х рр. у світлі історичних джерел. – Імперська політика Радянського Союзу.
	28	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
7		Розділ 7. Друга світова війна (4 год.)
	29	Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Характеристика основних періодів війни. Основні театри воєнних дій. Дипломатія часів війни. Утворення антигітлерівської коаліції, її значення. Особливості окупаційного режиму і руху Опору.
	30	Людина під час війни. Голокост. Праведники народів світу. Капітуляція Німеччини та її союзників. Нюрнберзький і Токійський процеси

		над воєнними злочинцями. Політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни.
	31	Практичне заняття: - Примусова праця у Третьому Райху. Трагедія ув'язнених у німецьких концтаборах та їх доля.
	32	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
8		Розділ 8. Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період (3 год.)
	33	Найважливіші досягнення науки і техніки, їх вплив на повсякденне життя людей.
	34	Основні ідеї й течії модернізму. Масова культура в міжвоєнний період. Суспільно значимі здобутки науки та мистецтва. Розвиток кінематографу. Олімпійський рух
	35	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
9		Розділ 9. Облаштування повоєнного світу (2 год.)
	36	Риси Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Спеціалізовані організації під егідою ООН. "Загальна декларація прав людини" (1948 р.) і міжнародні пакти про права людини (1966р.).
	37	Радянська окупація Східної Європи. Початок Холодної війни. Меморандум Дж. Кеннана і промова В. Черчіля в Фултоні. Доктрина Г. Трумена і "План Маршалла". Поділ Німеччини. НАТО та Організація Варшавського договору (ОВД): закріплення біполярності світу.
10		Розділ 10. Держави Північної Америки та Західної Європи: формування постіндустріального суспільства (8 год.)
	38	Концепція постіндустріального (інформаційного) суспільства. Зміцнення демократії на Заході після Другої світової війни: розширення прав людини.
	39	Падіння авторитарних режимів у Південно-Західній Європі в 1970-х рр. Утвердження принципів громадянського суспільства. Тенденції повоєнного розвитку партійних систем.
	40	Рух афроамериканців США за громадянські права. Мартин Лютер Кінг. Молодіжні виступи кінця 1960-х рр. Рух хіппі. Прояви етнонаціоналізму (проблеми Квебеку, Ольстеру, баскське питання). Боротьба за права конфесійних, мовних і сексуальних меншин.
	41	Транснаціональні корпорації. НТР і зростання ролі професійних фахівців і техніків. Перехід від виробництва товарів до виробництва послуг.
	42	Політика зменшення соціальної нерівності. "Німецьке економічне диво". Рейганоміка. Тетчеризм. Соціальне ринкове господарство. Шведська соціальна модель.
	43	Об'єднання Німеччини. Від Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) до Європейського союзу (ЄС). Проблема брексіту. Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах.
	44	Практичне заняття: – Процеси демократизації в країнах Західної Європи і Америки у другій половині ХХ – початку ХХІ ст.: причини, специфіка і наслідки. – Молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу.
	45	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
11		Розділ 11. Держави Центрально-Східної Європи: трансформаційні процеси (6 год.)
	46	Результати Другої світової війни для народів Центрально-Східної Європи.
	47	Сталінська модель соціалізму та її втілення в Польщі, Угорщині, Болгарії, Румунії, Чехословаччині. Особливості розвитку Югославії. Доля українців у країнах Центрально-Східної Європи. Операція "Вісла".
	48	Спроба економічної інтеграції соціалістичного табору. Рада економічної

		взаємодопомоги (РЕВ). Криза комуністичних режимів країн Центрально-Східної Європи. Антикомуністичні виступи: Угорська революція 1956 р. і “Празька весна” 1968 р. Спроби модернізації суспільно-політичного устрою та радянська інтервенція в Чехословаччину.
	49	Завершення епохи Сталіна. “Хрущовська відлига”. Наростання системних кризових явищ у країнах регіону в 70–80-х рр. ХХ ст. Перебудова в СРСР. “Оксамитові революції” в країнах Східної Європи. Розпад Радянського Союзу, Югославії та Чехословаччини. Політичні, економічні, соціальні та національні трансформації.
	50	Країни Центрально-Східної Європи на початку ХХІ ст., їх роль у сучасних міжнародних відносинах. Політична, економічна та ідеологічна експансія Росії в регіоні.
	51	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
12		Розділ 12. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку (6 год.)
	52	Японія. Повоєнне реформування держави. Хірохіто. Джерела та наслідки економічного піднесення. Внутрішньо- та зовнішньополітичні пріоритети.
	53	Китай. Проголошення КНР. Культ особи Мао Цзедуна. Великий стрибок, комуні, культурна революція. Трансформаційні процеси в Китаї на зламі ХХ–ХХІ ст. Ден Сяопін.
	54	Утворення Індійської республіки та Пакистану. Конфесійне протистояння в регіоні. ІНК. Індіра Ганді. Індія на зламі ХХ–ХХІ ст. Утворення Ізраїлю. Близькосхідна проблема та шляхи її врегулювання. Ісламська революція в Ірані. “Арабська весна”. Конфлікт у Сирії. Терористична діяльність. Ісламська держава Іраку і Леванту.
	55	Деколонізація Африки. Крах апартеїду. Країни регіону на зламі ХХ–ХХІ ст. Латинська Америка: особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн регіону. Революція на Кубі. Фідель Кастро. Проблеми політичного та економічного життя латиноамериканських держав на зламі ХХ–ХХІ ст.
	56	Практичне заняття: – Моделі інноваційного розвитку нових азійських незалежних держав .
	57	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
13		Розділ 13. Міжнародні відносини (6 год.)
	58	Динаміка Холодної війни. Протистояння НАТО і ОВД. Прояви міжнародної напруженості (Берлінська криза, війна в Кореї, Карибська криза, війни у В’єтнамі й Афганістані).
	59	Період “розрядки” в міжнародній політиці. Гельсінська конференція 1975 р. Рецидиви Холодної війни на зламі ХХ–ХХІ ст. Від біполярного до багатопольярного світу.
	60	Проблема міжнародного тероризму.
	61	Агресія Росії проти України в 2014 р. Російсько-українська війна.
	62	Практичне заняття: – Міжнародні відносини другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: точки перетину інтересів. – Демонтаж результатів періоду “розрядки”: причини і наслідки.
	63	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
14		Розділ 14. Повсякденне життя і культура (5 год.)
	64	Науково-технічно революція: наукові відкриття, нові галузі наук, високі технології, інтеграція науки і виробництва.
	65	Зміни у змісті та характері праці, соціальній структурі суспільства, якості життя людей країн світу. Розвиток систем соціального забезпечення.
	66	Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства. Культура “віртуальної реальності”. Освітні системи. Університети як автономні осередки науки й освіти. Розвиток

		літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно й спорту: домінуючі тенденції
	67	Практичне заняття: – Модерне (індустріальне) та постмодерне (інформаційне) суспільства: тяглість та зміни.
	68	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
		Узагальнення до курсу (2 год.)
	69	Основні тенденції розвитку світу в другій половині XX – на початку XXI ст. Національні та глобальні виклики.
	70	Виміри цінностей людського буття в сучасному світі. Україна у світовому співтоваристві

Освітня програма з предмета

ГЕГРАФІЯ

Тематичний план

№ п.п.	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин
1	1. Вступ	2
2	2. Розділ I. ЄВРОПА	16
3	Тема 1. Загальна характеристика Європи	6
4	Тема 2. Країни Європи	10
5	3. Розділ II. АЗІЯ	11
6	Тема 1. Загальна характеристика Азії	5
7	Тема 2. Країни Азії	6
8	4. Розділ III. ОКЕАНІЯ	3
9	Тема 1. Австралія	2
10	Тема 2. Мікронезія, Меланезія, Полінезія	1
11	5. Розділ IV. АМЕРИКА	8
12	Тема 1. Загальна характеристика Америки	4
13	Тема 2. Країни Америки	4
14	Розділ V. АФРИКА	5
15	Загальна характеристика Африки	3
16	Країни Африки	2
17	Розділ VI. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ	3
18	Україна в геополітичному вимірі	1
19	Україна в системі глобальних економічних відносин	2
20	ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР ЗЕМЛІ	
21	ВСТУП	1
22	Розділ I. ТОПОГРАФІЯ ТА КАРТОГРАФІЯ	5
23	Тема 1. Топографія	3
24	Тема 2. Картографія	2
25	Розділ II. ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОБОЛОНКИ ЗЕМЛІ	12
26	Тема 1. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети	1

27	Тема 2. Географічна оболонка Землі	1
28	Тема 3. Геологічне середовище людства	3
29	Тема 4. Атмосфера та системи Землі	3
30	Тема 5. Гідросфера та системи Землі	2
31	Тема 6. Біосфера та системи Землі	2
32	Розділ III. ЗАГАЛЬНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СВІТУ	9
33	Тема 1. Географічний простір	1
34	Тема 2. Демографічні процеси у світовій системі	2
35	Тема 3. Глобальна економіка	5
36	Тема 4. Політична географія та геополітика	1
37	Розділ IV. СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ	11
38	Тема 1. Українська держава	1
39	Тема 2. Населення України	2
40	Тема 3. Економіка України в міжнародному поділі праці	8
	Разом:	87

Зміст

№ уроку	НАЗВА НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
1. Вступ	
1	Що вивчає курс «Географія: регіони і країни». Регіони світу (за класифікацією ООН). Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу. Пізнавальна та конструктивна роль країнознавства у сучасному світі.
2	Джерела знань про регіони та країни світу. Сучасна політична карта світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти.
2. Розділ I. ЄВРОПА	
Тема 1. Загальна характеристика Європи	
3	Особливості економіко-географічного положення Європи. Склад регіону. Сучасна політична карта Європи. Форми державного правління і територіального устрою країн Європи. Прояви сепаратизму. Типи країн Європи за рівнем економічного розвитку. Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в Європі: Європейський Союз, Рада Європи. Країни Шенгенської зони. Роль НАТО у загальноєвропейській системі безпеки.
4	Природні умови і ресурси регіону.
5	Населення Європи: демографічні процеси, природний та механічний рух. Демографічна політика. Структура населення регіону. Українська діаспора у країнах Європи. Урбанізація, субурбанізація, рурбанізація, джентрифікація. Світові міста в Європі, міські агломерації, мегаполіси.
6	Особливості економіки країн Європи. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість: основні райони видобування палива, рудної та нерудної сировини. Сільське господарство. Лісове господарство.
7	Вторинний сектор економіки. Переробна промисловість. Основні регіони промисловості. Реіндустріалізація.

8	Третинний сектор економіки. Сфера послуг. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли. Зв'язки України з країнами Європи. Практична робота №1. Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи (на вибір учнів). Тематична.
Тема 2. Країни Європи	
9	Німеччина. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці (МГПП). Система розселення і роль федеральних земель в її розвитку.
10	Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Німеччиною.
11	Франція. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Франкофонія.
12	Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Францією.
13	Велика Британія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Співдружність націй.
14	Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Великою Британією.
15	Італія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Італією. Практична робота №2. Складання картосхеми просторової організації економіки однієї з європейських країн «великої сімки» (за вибором).
16	Польща. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Прискорений розвиток третинного сектору, сучасна транспортна система країни. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Польщею.

17	Білорусь. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація сільського господарства. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Білоруссю.
18	Росія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Національний склад населення. Українська діаспора в Росії. Система розселення. Роль Москви у контролі та перерозподілі економічних ресурсів країни. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація сільського господарства. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Росією. Тематична.
3. Розділ II. АЗІЯ	
Тема 1. Загальна характеристика Азії	
19	Особливості економіко-географічного положення Азії. Склад регіону. Сучасна політична карта Азії. Форми державного правління і територіального устрою країн Азії. Типи країн Азії за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації в Азії: АСЕАН, Ліга арабських держав. Райони збройних конфліктів та проявів тероризму.
20	Природні умови і ресурси регіону. Населення Азії. Урбанізаційні процеси. Світові міста, міські агломерації в Азії, мегаполіси Японії та Китаю. Працересурсний потенціал.
21	Особливості економіки країн Азії. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість. Сільське і лісове господарство.
22	Вторинний сектор економіки. Основні промислові осередки і регіони. Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли.
23	Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі у міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Азії. Практична робота №3. Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії. Тематична.
Тема 2. Країни Азії	
24	Японія. Місце країни у світі та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.
25	Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Традиції і технології у сільському господарстві. Транспортна система країни. Характерні риси просторової організації господарства: Тихоокеанський промисловий район, мережа технопарків і технополісів. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Японією.
26	Китай. Місце країни у світі та Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

27	Експортна орієнтація економіки. Особливості розвитку і розміщення виробництв первинної і вторинної сфери. Домінуючі складові третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Спеціальні економічні зони. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Китаєм.
28	Індія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.
29	Особливості структури економіки країни, що розвивається. Спеціалізація сільського господарства. Видобування мінеральних ресурсів. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Індією. Практична робота 4. Аналіз статево-вікових пірамід Японії, Китаю та Індії з метою оцінювання працересурсного потенціалу країн. Тематична.
4. Розділ III. ОКЕАНІЯ	
Тема 1. Австралія	
30	Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Австралії.
31	Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Географія вторинного та третинного секторів господарства. Характерні риси просторової організації виробництва товарів та послуг. Зовнішні економічні зв'язки, міжнародні зв'язки України з Австралією.
Тема 2. Мікронезія, Меланезія, Полінезія	
32	Особливості географічного положення регіону. Держави та залежні території, що входять до складу Мікронезії, Меланезії та Полінезії. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Види господарської діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країн. Кустарні промисли і ремесла. Зовнішні економічні зв'язки. Розташування військових баз іноземних держав.
5. Розділ IV. АМЕРИКА	
Тема 1. Загальна характеристика Америки	
33	Особливості географічного положення Америки. Склад регіону. Сучасна політична карта Америки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації НАФТА, Меркосур, НАТО.
34	Природні умови і ресурси регіону. Населення Америки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.
35	Особливості економіки країн Америки. Роль американських ТНК в економіці регіону. Первинний сектор економіки. Сільське господарство: вплив природних, історичних чинників та глобалізації на спеціалізацію. Лісове господарство. Вторинний сектор економіки. Основні осередки промисловості в регіоні.

36	Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Америки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Америки. Тематична.
Тема 2. Країни Америки	
37	США. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора США.
38	Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України зі США.
39	Канада. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Канаді. Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Канадою.
40	Бразилія. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Видобування мінеральних ресурсів. Спеціалізація сільського господарства. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Бразилією. Підсумкове оцінювання.
41	Узагальнення та систематизація знань з розділів «Океанія», «Америка».
Тема 1. Загальна характеристика Африки	
42	Особливості географічного положення Африки. Склад регіону. Сучасна політична карта Африки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму. Природні умови і ресурси регіону. Населення Африки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.
43	Особливості економіки країн Африки. Первинний сектор економіки. Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість. Вторинний сектор економіки. Особливості розміщення промислових центрів у регіоні. Третинний сектор економіки: особливості становлення і закономірності розміщення. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Туристичні райони. Практична робота № 7. Позначення на контурній карті Африки основних районів видобування нафти, залізних, мідних та алюмінієвих руд, центрів їх переробки (збагачення), основних транспортних магістралей та портів експортування.
44	Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Африки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Африки.
Тема 2. Країни Африки	

42	Єгипет. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Види діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країни: транспорт, туризм, видобування мінеральних ресурсів, сільське господарство. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Єгиптом.
46	ПАР. Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору економіки. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з ПАР.
Тема 1. Україна в геополітичному вимірі	
47	Геополітична структура сучасного світу. Місце України на сучасній геополітичній карті світу. Основні вектори сучасної української геополітики.
Тема 2. Україна в системі глобальних економічних відносин	
48	Просторові аспекти міжнародних економічних зв'язків України з регіонами та країнами світу: географія зовнішньої торгівлі товарами, транспортних і туристичних послуг, прямих іноземних інвестицій, науково-технічного співробітництва. Великі ТНК в Україні. Участь України в процесах європейської економічної інтеграції. Місце України в системі глобальних економічних відносин у контексті сталого розвитку.
49	Узагальнення та систематизація знань з розділів «Африка», «Україна в міжнародному просторі». Тематична.
ВСТУП	
50	Вступ. Географія як система наук. Об'єкт дослідження географії. Поняття «геосистема». Рівні геосистем. Пізнавальна та конструктивна роль географії.
Тема 1. Топографія	
51	Топографічна карта. Топографічна карта: проекція, розграфлення.
52	Географічні і прямокутні координати. Прямокутна (кілометрова) сітка. Основні умовні позначення топографічних карт для зображення об'єктів місцевості та рельєфу. Вимірювання на топографічній карті за масштабом і кілометровою сіткою. Використання азимутів. Практична робота № 1. Визначення на топографічній карті географічних (з точністю до секунд) та прямокутних координат окремих точок, географічних та магнітних азимутів, абсолютних та відносних висот точок, падіння річки.
53	Плани населених пунктів. Практичне використання топографічних карт, планів. Практична робота № 2. Читання схем руху транспорту свого міста (обласного центру).
Тема 2. Картографія	

54	Географічна карта. Математична основа карт. Способи картографічного зображення об'єктів і явищ на загальногеографічних та тематичних картах. Сутність генералізації. Практична робота № 3. Визначення за градусною сіткою географічних координат точок, азимутів, відстаней у градусах і кілометрах між точками на різних за просторовим охопленням картах.
55	Сучасні картографічні твори. Електронні карти та глобуси. Картографічні інтернет-джерела. Навігаційні карти. Географічні інформаційні системи (ГІС), дистанційне зондування Землі, сфери їх практичного застосування. Узагальнення та систематизація знань.
Тема 1. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети	
56	Географічні наслідки рухів Землі у космосі. Геоїд. Показники руху Землі навколо своєї осі. Добова ритміка в географічній оболонці. Основні види часу. Визначення місцевого та поясного часу, перехід від місцевого часу до поясного. Пояси освітленості на Землі. Сила Коріоліса. Змінюваність висоти Сонця над горизонтом та тривалості світлового дня. Орбітальний рух Землі: основні характеристики, географічні наслідки. Причини зміни пір року. Зміна пір року у Північній та Південній півкулях. Дослідження. 1. Моделювання природних явищ на Землі у дні рівнодень та сонцестоянь. 2. Прояви сили Коріоліса на річках своєї місцевості.
Тема 2. Географічна оболонка Землі	
57	Закономірності розвитку географічної оболонки. Склад, межі та будова географічної оболонки. Закономірності географічної оболонки. Сучасний етап розвитку географічної оболонки. Антропосфера.
Тема 3. Геологічне середовище людства	
58	Літосфера та геологічне середовище. Властивості літосфери. Поняття «геологічне середовище людства». Тектоніка літосферних плит. Процеси в надрах і на поверхні Землі, їхні наслідки. Небезпека вулканічних, сейсмічних, гравітаційних (зсувних) процесів. Дослідження. 1. Причини заселення схилів вулканів. 2. Сучасні вимоги до будівництва у районах з високою сейсмічністю.
59	Рельєф. Тектонічні структури та пов'язані з ними форми рельєфу. Вплив рельєфу на розселення населення, розвиток і розташування окремих виробництв. Практична робота № 4. Встановлення за тематичними картами материків та України зв'язку між тектонічними структурами, рельєфом, мінеральними ресурсами і густотою населення, розташуванням видобувних, матеріало-, паливомістких виробництв.
60	Ресурсні властивості літосфери. Гірські породи та закономірності їх поширення. Мінеральні ресурси як чинник розташування видобувних і матеріало-, паливомістких виробництв. Забезпеченість мінеральними ресурсами. Вплив людини на літосферу. Глобальна ресурсна проблема людства.
Тема 4. Атмосфера та системи Землі	

61	Атмосфера та її властивості. Сонячно-земні взаємодії. Сонячне випромінювання, відмінності випромінювання і поглинання тепла повітрям, поверхнею гірських порід і води. Тропосфера: температурний режим, зміна атмосферного тиску, вітри, вологість, опади.
62	Погода і клімат. Погода. Синоптичні карти. Клімат. Кліматотвірні чинники. Кліматична карта. Карта кліматичних поясів. Характеристика типів клімату за кліматограмами. Вплив атмосфери на літосферу: вивітрювання, рельєфоутворення. Кліматичні умови як чинник розселення і розташування виробництва та інфраструктурних об'єктів. Практична робота № 5. Визначення середніх температур та амплітуди їх коливань за добу, місяць, рік. Аналіз рози вітрів.
63	Ресурси атмосфери. Зміни клімату. Ресурсний потенціал атмосфери. Енергетичні кліматичні ресурси як чинник розвитку відновлюваної енергетики. Агрокліматичні ресурси та їх вплив на спеціалізацію сільського господарства. Стихійні атмосферні явища, їх прогнозування та засоби протидії. Кліматичні зміни на планеті. Дослідження. 1. Ресурсний потенціал атмосфери своєї місцевості та приклади його використання. 2. Система протидії засухам у своїй місцевості Узагальнення та систематизація знань.
Тема 5. Гідросфера та системи Землі	
64	Гідросфера. Світовий океан. Запаси води на Землі. Світовий океан та його складові. Вплив процесів у літосфері на природу океанів. Роль океанів у формуванні гірських порід і рельєфу узбережжя. Вплив атмосферних процесів (явищ) на Світовий океан. Роль Світового океану у формуванні глобальних і місцевих систем повітряних потоків у нижніх шарах тропосфери. Ресурсний потенціал Світового океану та вплив людства на стан океанічних вод, запаси мінеральних, біологічних ресурсів. Практична робота № 6. Складання та аналіз схеми системи течій у Світовому океані; порівняння впливу холодної та теплої океанічних течій на клімат одного з материків.
65	Гідросфера. Води суходолу. Води суходолу, чинники їх нерівномірного розподілу на материках та по території України. Взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу і річкової мережі території. Вплив геологічних процесів на формування озер, пластів підземних вод. Взаємозв'язок клімату і вод суходолу. Прісна вода як ресурс і чинник розміщення населення та виробництва. Мінеральні й термальні води: поширення, використання. Водозабезпеченість регіонів і країн світу. Чинники дефіциту води. Сучасні системи очищення води. Опріснення морської води Дослідження. 1. Система протидії паводкам, повеням, селям і лавинам в окремих районах України. 2. Карстовий рельєф як приклад взаємодії геосфер. 3. Прозорість води у річці (озері, ставку): від чого залежить і чому змінюється?
Тема 6. Біосфера та системи Землі	

66	Біосфера. Біосфера та її складові. Закономірності поширення живих організмів на суходолі і в океанах. Природні чинники формування ареалів поширення рослин і тварин. Біологічні ресурси. Роль живих організмів у формуванні ґрунтів. Ґрунт – «дзеркало» ландшафту. Типи ґрунтів.
67	Ґрунти. Вплив ґрунтів на спеціалізацію господарства регіону, країни. Природні зони. Порівняння карт ґрунтів і природних зон світу та України. Дослідження. 1. Деградовані ґрунти: причини і перспективи використання. 2. Чинники порушення широтної зональності на материках та території України. Узагальнення та систематизація знань.
Тема 1. Географічний простір	
68	Роль географічного простору в світосистемі. Світосистема як результат і процес формування глобальної єдності в системі «суспільство – природа». Функціонально-компонентний склад світосистеми: демографо-екологічна, економічна, інформаційно-технологічна, соціально-культурна, політична підсистеми. Географічний простір, його системоутворювальна роль та характеристики.
Тема 2. Демографічні процеси у світо системі	
69	Природний рух населення. Динаміка чисельності населення світу. Природні, соціальні, економічні й екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі. Демографічний перехід, його фази. Статеві-вікова, шлюбно-сімейна структура населення. Демографічне старіння населення. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статеві-віковими пірамідами.
70	Міграційний рух населення. Демографічні чинники розвитку економіки. Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі. Просторові тенденції міграційних процесів. Якість життя як чинник природного і механічного руху населення. Демографічні чинники розвитку економіки та спеціалізації країн. Демографічні прогнози. Практична робота № 7. Обчислення показників народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення країни за статистичними даними. Дослідження. 1. Уплив старіння населення на місце країни в міжнародному поділі праці. 2. Працевістки виробництва густозаселених регіонів світу. 3. Екологічні та соціальні проблеми густозаселених регіонів світу.
Тема 3. Глобальна економіка	
71	Глобальна економіка. Поняття «глобальна економіка». Світовий ринок технологій, патентів і ліцензій, інформаційно-технологічних послуг. Система виробництва.
72	Географічність міжнародної спеціалізації та кооперування виробництва. Роль транснаціональних корпорацій та вільних економічних зон у функціонуванні глобальної економіки. Глобальні ланцюги доданої вартості.

73	Міжнародний ринок товарів. Міжнародний ринок товарів: сутність, інфраструктура, ціноутворення. Виробництво сільськогосподарської продукції у світі: природні, соціальні, економічні чинники, особливості просторової організації. Видобування й споживання паливних мінеральних ресурсів, глобальні ринки вугілля, нафти й природного газу.
74	Глобальні ланцюги доданої вартості. Глобальні ланцюги доданої вартості у виробництві чорних металів, алюмінію, міді; чинники та форми спеціалізації країн. Сучасна географія виробництва транспортних засобів, електроніки, фармацевтичної продукції, чинники участі національних економік у глобальних ланцюгах доданої вартості. Виробництво текстилю, одягу, взуття: сучасна просторова організація, чинники міжнародної спеціалізації. Практична робота № 8. Позначення на контурній карті (знаками руху) глобальних ланцюгів доданої вартості «видобування алюмінієвої сировини – виробництво глинозему – виробництво первинного алюмінію – споживання алюмінію».
75	Особливості розвитку виробництв третинного сектору світової економіки. Сучасні транспортно-логістичні системи та інформаційно-комунікаційні мережі як інфра-структурний каркас глобальної економіки. Світовий ринок інвестицій і фінансів. Туризм. Формування «інформаційного суспільства». Дослідження. 1. Світовий ринок патентів: лідери й аутсайтери. 2. Роль транснаціональних компаній у розвитку машинобудівних та хімічних виробництв в Україні
Тема 4. Політична географія та геополітика	
76	Політична географія та геополітика. Географічні складники політичної географії: географічний простір, території, географічні місця. Політичні складники: політичні інституції, політичні відносини, «сила». Територіально-політичні системи національного і наддержавного рівнів. Геополітика, її складові Зовнішня та внутрішня геополітика. Геополітика «сили». Різновиди «сили». Взаємозв'язок між національними та геополітичними інтересами держави. Узагальнення та систематизація знань.
Тема 1. Українська держава	
77	Українська держава і територія держави України. Політико-географічне положення України: глобальне, регіональне, сусідське. Політико-економічна оцінка державного кордону України. Реформування адміністративно-територіального устрою України. Дослідження. 1. Гельсінські угоди (Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі) – програма дій для будівництва єдиної, мирної, демократичної Європи
Тема 2. Населення України	
78	Населення України. Кількість населення України. Відтворення населення: показники та природні, соціальні, економічні чинники народжуваності й смертності, їх просторові відмінності. Особливості вікового і статевого складу населення України.

79	Міграційні процеси в Україні. Українці на світовому і регіональному ринку праці. Демографічна політика в Україні. Система розселення. Міські агломерації, урбанізація, субурбанізація і джентрифікація. Особливості сільських населених пунктів. Практична робота № 9. Аналіз картограм народжуваності, смертності, природного приросту, густоти населення, урбанізації в Україні. Дослідження. 1. Сучасна географія трудової еміграції з України. 2. Соціальні проблеми монофункціональних міст.
Тема 3. Економіка України в міжнародному поділі праці	
80	Сучасні риси національної економіки України. Конкурентні переваги України на світових ринках сільськогосподарської продукції, рудної сировини і металів. Практична робота № 10. Аналіз секторальної структури економіки України.
81	Сучасні тенденції та регіональні відмінності розвитку енергетики в Україні. Місце України в глобальних ланцюгах доданої вартості виробництва та реалізації електронної продукції.
82	Хімічна промисловість і машинобудування в Україні: сучасний стан розвитку. Виробництва фармацевтичної продукції та побутової хімії: чинники та особливості розташування підприємств.
83	Замкнений технологічний цикл розроблення і виробництва літаків в Україні, експорт та імпорт авіаракетної техніки. Виробництво автомобілів, сільськогосподарської техніки: тенденції розвитку, міжнародне кооперування.
84	Особливості розвитку й просторової організації виробництва меблів, текстилю, одягу, взуття, продуктів харчування. Дослідження. 1. Давальницька сировина у швейній індустрії України: позитивні й негативні аспекти для виробників і споживачів.
85	Третинний сектор національної економіки. Сучасні форми просторової організації виробництва товарів і послуг в Україні. Міжнародні транспортні коридори на території України. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні. Ресурсний потенціал і перспективи розвитку рекреаційного комплексу в Україні.
86	Місце України на світовому ринку інвестицій і запозичень. Транснаціональні фінансові корпорації (банки, фінансові компанії) в Україні. Сучасні форми просторової організації виробництва товарів і послуг в Україні. Досвід реалізації планів сталого (збалансованого) розвитку в різних країнах та стратегія збалансованого розвитку України. Дослідження. 1. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні: основні центри, компанії. 2. Реалізація планів сталого (збалансованого) розвитку в різних країнах: успіхи і прорахунки.
87	Контрольна робота. Узагальнення та систематизація знань.

«Громадянська освіта»

Тематичний план

№ п/п	Назва теми	Кіл. Год.
Розділ I. Особистість та її ідентичність		7
Тема1	Що таке ідентичність?	2
Тема2	Соціалізація особистості	2
Тема3	Самореалізація людини	3
Розділ II. Права і свободи людини		10
Тема1	Людська гідність і права людини	1
Тема2	Еволюція прав людини	2
Тема3	Людина і держава	2
Тема4	Права дитини	1
Тема5	Механізми захисту прав людини і прав дитини	4
Розділ III. Людина в соціокультурному просторі		7
Тема1	Соціокультурна багатоманітність.	2
Тема2	Ефективна комунікація	1
Тема3	Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти	4
Розділ IV. Демократичне суспільство та його цінності		11
Тема1	Демократична держава	3
Тема2	Громадянське суспільство	1
Тема3	Громада	1
Тема4	Громадянська участь у житті суспільства	1
Тема5	Школа – простір демократії	2
Тема6	Дитячі й молодіжні громадські об'єднання	3
Розділ V. Світ інформації та Мас-медіа		10
Тема1	Комунікація, інформація, медіа.	2
Тема2	Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність	2
Тема3	Маніпулятивний вплив медіа	1
Тема4	Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа	1
Тема5	Інтернет	4
Розділ VI. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту		16
Тема1	Соціальні цілі економіки	2
Тема2	Сталий розвиток	2
Тема3	Ринкова економіка	3
Тема4	Економіка домогосподарства	2
Тема5	Підприємництво	1
Тема6	Ринок праці	3
Тема7	Лобювання інтересів та корупція	3
Розділ VII. Україна, Європа, Світ.		9
Тема1	Інтеграція та глобалізація	2
Тема2	Міжнародні відносини та міжнародне право	3
Тема3	Україна – член європейського та світового співтовариства	4
	Разом: 32 теми	70

Зміст

№ уроків загальний, потемний		Зміст навчального матеріалу
	1	РОЗДІЛ 1. ОСОБИСТІСТЬ ТА ЇЇ ІДЕНТИЧНІСТЬ (7 год.)
1		Тема 1. Що таке ідентичність?
	1	Ідентичність. Види ідентичності. Громадянська ідентичність. Змінний характер ідентичності.
	2	Самовизначення. Ідентифікація. Особиста гідність. Совість.
2		Тема 2. Соціалізація особистості
	3	Поняття соціалізації. Етапи соціалізації. Суб'єкти соціалізації.
	4	Молодіжні субкультури. Партнерські стосунки в сім'ї. Трансформація моделей сім'ї.
3		Тема 3. Самореалізація людини
	5	Самореалізація і розвиток. Індивідуальність особистості. Життєві цінності й пріоритети. Активна громадянська позиція. Мобільність і адаптивність людини. Креативність.
	6	Практичні заняття - «Хто я?» (усвідомлення своєї ідентичності). - «Чи може людина бути творцем власного життя, або як стати успішною людиною?» - «Визначаємо найнеобхідніші умови для самореалізації людини»
	7	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	2	РОЗДІЛ 2. ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ (10 год.)
1		Тема 1. Людська гідність і права людини
	8	Поняття людської гідності. Людська гідність – основа природного права. Рівноправність. Охорона й захист людської гідності
2		Тема 2. Еволюція прав людини
	9	Природа прав людини. Основоположні права і свободи людини. Покоління прав людини. Класифікація прав людини.
	10	Борці за права людини. Майбутнє прав людини.
3		Тема 3. Людина і держава
	11	Взаємовідносини «людина – держава». Верховенство права.
	12	Права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист.
4		Тема 4. Права дитини
	13	Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Захист прав дитини.
5		Тема 5. Механізми захисту прав людини і прав дитини
	14	Порушення прав людини. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини.
	15	Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. Правозахисні організації.
	16	Практичні заняття: «Європейський суд з прав людини» «Чи можна пожертвувати правами однієї людини для захисту прав багатьох?» «Організовуємо кампанію на захист прав людини у нашому місті»
	17	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	3	РОЗДІЛ 3. ЛЮДИНА В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ (7 год.)
1		Тема 1. Соціокультурна багатоманітність.
	18	Поняття суспільства. Соціальна структура суспільства. Соціальна згуртованість, солідарність і відповідальність. Соціальні цінності.
	19	Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність. Рівність.
2		Тема 2. Ефективна комунікація.
	20	Роль спілкування в житті людини й суспільства. Вербальна й невербальна

		комунікація.
3		Тема 3. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти.
	21	Поняття стереотипів і упереджень. Забобони. Шляхи подолання стереотипів. Поняття дискримінації. Основні форми та прояви дискримінації. Толерантність та інклюзія.
	22	Поняття конфлікту та його види. Стадії конфлікту. Способи подолання конфліктів. Переговори і медіація. Консенсус і компроміс.
	23	Практичні заняття: «Мистецтво спілкування» «Подолання стереотипів» «Розв’язання конфліктів у нашій школі». Вчимося вирішувати проблему (у класі, школі). «Гендерна різноманітність» «Організовуємо кампанію проти ксенофобії».
	24	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	4	РОЗДІЛ 4. ДЕМОКРАТИЧНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ЦІННОСТІ (11 год.)
1		Тема 1. Демократична держава
	25	Виникнення і зміст демократії. Цінності демократії. Демократичні інститути. Конституція та її призначення. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичних країнах.
	26	Принципи виборчого права. Етапи виборчого процесу. Роль політичних партій в розвитку демократії.
	27	Правовий статус політичних партій в Україні. Діяльність та вплив політичних партій на демократію. Громадські організації: правовий статус, діяльність та вплив на демократію.
2		Тема 2. Громадянське суспільство
	28	Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства.
3		3. Громада
	29	Поняття громади. Роль громади в житті людини, суспільства, держави.
4		Тема 4. Громадянська участь у житті суспільства
	30	Роль громадянина у демократизації суспільства. Демократичний громадянин. Культура громадянськості. Активна громадянська позиція.
5		Тема 5. Школа – простір демократії
	31	Шкільна громада. Взаємодія учнів, учителів, батьків, шкільної адміністрації в організації шкільного життя. Врядкування та управління школою.
	32	Шкільне самоврядування (учнівське, вчительське, батьківське). Принципи та цінності учнівського самоврядування. Моделі учнівського самоврядування. Школа і місцева громада.
6		Тема 6. Дитячі й молодіжні громадські об’єднання
	33	Свобода асоціацій. Дитячі й молодіжні об’єднання й рухи. Створення молодіжної громадської організації. Молодіжні соціальні проекти. Учнівське самоврядування он-лайн.
	34	Практичні заняття: Орієнтовні теми: «Вибори до органів місцевого самоврядування». «Організація і проведення загальношкільного громадського слухання щодо.... (користування мобільними телефонами, повсякденного носіння шкільної форми, створення електронного класного журналу...)» «Повага до меншин – умова збереження миру» (Папа Римський Іоан Павло II). «Створюємо дитячу організацію в школі». «Учнівський моніторинг: «Статут школи та забезпечення прав дитини в навчальному закладі». «Створюємо шкільні правила разом» (написання та внесення змін до шкільного статуту). «Участь шкільної молоді у прийнятті рішень в місцевій

		громаді».
	35	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	5	РОЗДІЛ 5. СВІТ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАС-МЕДІА (10 год.)
1		Тема 1. Комунікація, інформація, медіа
	36	Поняття мас-медіа(медіа). Роль інформації та медіа в сучасному світі. Мас-медіа, комунікація, аудиторія.медіатекст.
	37	Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. Реклама. Вплив мас-медіа на формування громадської думки та власної позиції людини.
2		Тема 2. Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність
	38	Свобода слова. Обмеження свободи слова. Баланс між свободою вираження поглядів та відповідальністю. Свобода мас-медіа – критерій демократичності суспільства.
	39	Що таке цензура. Замовні матеріали («джинса») та їхні ознаки.Суспільні медіа і їхня місія. Шкільні медіа.
3		Тема 3. Маніпулятивний вплив медіа
	40	Маніпуляції в медіапросторі. Як розпізнати фейкову інформацію, пропаганду. Роль медіа у провокуванні конфліктів та поширенні стереотипів. Що таке «мова ворожнечі», і як її розпізнати.
4		Тема 4. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа
	41	Достовірність інформації в мас-медіа. Джерела інформації. Факт та судження. Авторство медіа тексту Стандарти подання інформації. Критичний аналіз медіатекстів.
5		Тема 5. Інтернет
	42	Приватність та конфіденційність у віртуальному світі. Цифрова ідентичність. Соціальні мережі. Права людини в Інтернеті.
	43	Безпека та етика поведінки у мережі. Кіберзлочинність. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті.
	44	Практичні заняття: «Аналіз медіатексту» «Створюємо шкільні медіа» «Твоя соціальна інформаційна кампанія в школі/громаді»
	45	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	6	РОЗДІЛ 6. ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ (16 год.)
1		Тема 1. Соціальні цілі економіки
	46	Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага.
	47	Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Учасники (суб'єкти) економічних відносин.
2		Тема 2. Сталий розвиток
	48	Обмеженість ресурсів. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів.
	49	Вплив діяльності людини на довкілля. Сталий розвиток як спосіб збереження довкілля.
3		Тема 3. Ринкова економіка
	50	Принципи ринкової економіки. Кругообіг в ринковій економіці.
	51	Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Функції держави в ринковій економіці.
	52	Державний бюджет, податки, напрямки видатків.
		Тема 4. Економіка домогосподарства
	53	Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне споживання. Права споживачів.
	54	Бюджет домогосподарств: види доходів, напрямки витрат, заощадження.
5		Тема 5. Підприємництво
	55	Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу.
6		Тема 6. Ринок праці

	56	Учасники ринку праці: роботодавці і наймані працівники.
	57	Поняття професії, спеціальності, кваліфікації працівника.
	58	Заробітна плата як дохід найманого працівника.
7		Тема 7. Любіювання інтересів та корупція
	59	Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.
	60	Практичні заняття «Родинний бюджет» Місцевий бюджет: основні статті доходів та видатків» «Створюємо бізнес-план власного підприємства» «Аналіз попиту на ринку праці і складання резюме»
	61	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.
	7	РОЗДІЛ 7. Україна, ЄВРОПА, СВІТ (9 год.)
1		Тема 1. Інтеграція та глобалізація
	62	Поняття інтеграції та глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину. Витоки та процес європейської інтеграції.
	63	Міграційні процеси. Види та форми сучасної міграції. Виклики сучасного світу.
2		Тема 2. Міжнародні відносини та міжнародне право
	64	Поняття міжнародних відносин. Особливості міжнародного права.
	65	Система безпеки. Міжнародне гуманітарне право.
	66	Урядові і неурядові міжнародні організації.
3		Тема 3. Україна – член європейського та світового співтовариства
	67	Європейське і світове співробітництво. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо.
	68	Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС.
	69	Практичні заняття: «Економічні, соціальні та політичні переваги вступу до ЄС». «Організовуємо Місію ООН з подолання наслідків стихійного лиха». «Молодіжні ініціативи та волонтерство в різних країнах світу».
	70	Урок узагальнення і тематичного оцінювання.

ОСВІТНЯ РОБОЧА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ

Захист Вітчизни (Основи медичних знань)

Календарно-тематичне планування вивчення предмета дівчатами (юнаками, які за станом здоров'я, релігійними поглядами не вивчають основи військової справи) розроблено згідно з Навчальною програмою «Захист Вітчизни» для 10 – 11 класів навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) «Затверджено Міністерством освіти і науки України» (Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)

Тематичний план

№	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
1	Вступний урок	1
Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги		45
2	Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини	1

3	Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця	9
4	Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах	7
5	Тема 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми	8
6	Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах	10
7	Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок	10
Розділ 2. Основи цивільного захисту		6
8	Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту	1
9	Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного і соціально-політичного характеру	5
Розділ 1. Основи медичних знань і домедичної допомоги		14
10	Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні	8
11	Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин	6
Розділ 2. Основи цивільного захисту		9
12	Тема 3. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях	6
13	Тема 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт	3
Розділ 3. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення		3
14	Тема 1. Основи міжнародного гуманітарного права	1
15	Тема 2. Застосування МГП	1
16	Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій	1
Розділ 4. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)		27
17	Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій	1
18	Тема 2. Надання допомоги на етапі під вогнем (в секторі обстрілу)	9
19	Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов	17
Разом		105

Зміст

№ п/п	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу	К-ть годин	Дата
-------	--	---------------	------

1.	Вступний урок (1 год) Інструктаж з безпеки на уроках Захисту Вітчизни. Формування ключової компетентності – «Соціальна та громадянська компетентності». Військово-патріотичне виховання. Підготовка до захисту Вітчизни - обов'язок кожного громадянина. Зміст програми предмета «Захист Вітчизни», завдання кожного розділу, порядок проведення занять. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.	1	
Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги (45 год)			
2.	Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини (1 год) Формування ключових компетентностей – «Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами» та «Спілкування іноземними мовами». Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Аналіз стану здоров'я людей в Україні. Основні принципи охорони здоров'я України.	1	
3.	Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця (9 год) Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації .	1	
4.	Основні правила та порядок проведення реанімації.	1	
5.	Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу).	1	
6.	Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів.	1	
7.	Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання.	1	
8.	Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора.	1	
9.	Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.	1	
10.	Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками. Правила виклику бригади екстреної медичної допомоги	1	

11.	Визначення, усунення та запобігання головних факторів, які загрожують життю постраждалого та оточуючих. ТО	1	
12.	Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах (7 год) Розвиток основних компетентностей у природничих науках і технологіях. Причини порушення прохідності дихальних шляхів.	1	
13.	Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів.	1	
14.	Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка.	1	
15.	Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості.	1	
16.	Послідовність надання допомоги при різкому погіршенні загального стану.	1	
17.	Послідовність надання допомоги при різкому погіршенні загального стану.	1	
18.	Основні причини виникнення судом, прояви, послідовність надання домедичної допомоги.	1	
19.	Тема 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми (8) Поняття про травму. Види та класифікація травм.	1	
20.	Типи травм при дорожньо-транспортних пригодах та падінні з висоти.	1	
21.	Поняття про тупу та проникаючу травму.	1	
22.	Вплив мінно-вибухової травми на організм людини.	1	
23.	Основні ознаки травм голови.	1	
24.	Основні ознаки травм грудної клітки.	1	
25.	Основні ознаки травм живота. Основні ознаки травм скелетно-м'язевої системи.	1	
26.	Правила поведінки при знаходженні у потенційно небезпечному місці та при виявленні небезпечних предметів. ТО	1	
27.	Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах (10 год) Формування ключової компетентності – «Інформаційно-цифрова компетентність» (самостійно знаходити, аналізувати та добирати необхідну інформацію, обробляти її, зберігати та передавати її за допомогою технічних засобів та інформаційних технологій). Види кровотеч.	1	
28.	Ознаки та швидке розпізнавання загрозової для життя кровотечі.	1	
29.	Алгоритм дій при кровотечі.	1	
30.	Алгоритм дій при кровотечі.	1	
31.	Техніка застосування прямого тиску на рану.	1	

32.	Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки.	1	
33.	Техніка тампонування рани.	1	
34.	Техніка тампонування рани.	1	
35.	Техніка накладання компресійної пов'язки.	1	
36.	Техніка накладання компресійної пов'язки. ТО	1	
37.	Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок (10 год) Формування ключової компетентності - «Екологічна грамотність і здорове життя». Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів.	1	
38.	Вивихи суглобів, їх класифікація. Ознаки вивихів.	1	
39.	Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах.	1	
40.	Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки.	1	
41.	Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови.	1	
42.	Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта.	1	
43.	Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки.	1	
44.	Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота.	1	
45.	Порядок надання допомоги при травмі очей.	1	
46.	Тренування у наданні допомоги при переломах. ТО	1	
Розділ 2. Основи цивільного захисту (6 год)			
47.	Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту (1 год) Формування ключової компетентності – «Уміння вчитися впродовж життя». Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення її функціонування.	1	
48.	Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного і соціально-політичного характеру (5 год) Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій.	1	
49.	Джерела небезпечних ситуацій у військовий час.	1	
50.	Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання.	1	
51.	Потенційно небезпечні об'єкти міста (району) та їх коротка характеристика.	1	
52.	Попередження виникнення можливих надзвичайних ситуацій. ТО	1	
Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги (14 год)			

53.	Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні (8 год.) Інструктаж з безпеки на уроках Захисту Вітчизни. Формування ключової компетентності – «Соціальна та громадянська компетентність». Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при термічних та хімічних опіках.	1	
54.	Тепловий та сонячний удар, причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.	1	
55.	Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях.	1	
56.	Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом.	1	
57.	Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою.	1	
58.	Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою.	1	
59.	Формування ключових компетентностей – «Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами» та «Спілкування іноземними мовами». Домедична допомога постраждалому при утопленні.	1	
60.	Домедична допомога постраждалому при утопленні.	1	
61.	Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин (6 год.) Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення.	1	
62.	Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні.	1	
63.	Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотинном. Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги.	1	
64.	Отруйні комах та наслідки їх укусів. Клінічна картина дії отрути комах.	1	
65.	Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.	1	
66.	Укуси диких тварин, особливості надання домедичної допомоги. ТО	1	
Розділ 2. Основи цивільного захисту (9 год.)			

67.	Тема 3. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях (6 год.) Розвиток основних компетентностей у природничих науках і технологіях. Основні принципи щодо захисту населення. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та постійного його інформування про наявну обстановку.	1	
68.	Навчання населення вмінню застосовувати засоби індивідуального захисту і діяти у надзвичайних ситуаціях. Укриття людей у сховищах, медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів.	1	
69.	Спостереження та контроль за ураженістю навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами.	1	
70.	Порядок дій в умовах особливого періоду, під час артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету.	1	
71.	Надання екстреної психологічної допомоги (самодопомоги) при перебуванні в екстрених ситуаціях. Складання та вміст тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд (підвалів, погребів тощо).	1	
72.	Види терористичних проявів та способи дій терористів. Захист від терористичних проявів та дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з можливими терористичними проявами.	1	
73.	Тема 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт (3 год.) Формування ключової компетентності – «Інформаційно-цифрова компетентність» (самостійно знаходити, аналізувати та добирати необхідну інформацію, обробляти її, зберігати та передавати її за допомогою технічних засобів та інформаційних технологій). Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж, хімічного, радіаційного та бактеріологічного зараження тощо).	1	
74.	Сутність, зміст і послідовність виконання рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт.	1	
75.	Розшук уражених у завалах, а також в будинках, які пошкоджені і горять. Способи рятування людей з-під завалів, з верхніх поверхів напівзруйнованих будівель з використанням табельних і підручних засобів. Рятування людей із завалених і пошкоджених захисних споруд. ТО	1	
Розділ 3. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення (3 год.)			

76.	Тема 1. Основи міжнародного гуманітарного права (1 год.) Історія виникнення МГП як галузі міжнародного публічного права. Призначення, сфера застосування МГП. Відмінність МГП від права людини. Принципи і норми МГП щодо захисту життя, інших прав цивільних осіб, захисту жертв збройних конфліктів. Женевські Конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них 1977 року – основні нормативно-правові акти МГП.	1	
77.	Тема 2. Застосування МГП (1 год.) Захист цивільного населення, природного середовища та установок і споруд, які знаходяться захистом МГП. Спеціальний захист окремих категорій цивільного населення: захист жінок у випадку збройного конфлікту. Захист жертв війни – поранених, хворих і осіб, які зазнали аварії корабля. Захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту.	1	
78.	Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій (1 год.) Засоби ведення воєнних дій, що заборонені нормами МГП: конкретні види звичайної зброї невибіркової дії і зброї, що спричиняє надмірні страждання й ушкодження. Заборонені методи (способи) воєнних дій у збройних конфліктах. Відповідальність держав і фізичних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права.	1	
Розділ 4. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)(27 год.)			
79.	Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій (1 год.) Формування ключової компетентності – «Ініціативність і підприємливість». Вступ до курсу тактичної медицини. Причини превентивних смертей при бойовій травмі. Етапи надання домедичної допомоги.	1	
80.	Тема 2. Надання допомоги на етапі під вогнем (в секторі обстрілу) (9 год.) Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire).	1	
81.	План дій на етапі під вогнем.	1	
82.	Техніка виносу пораненого з небезпечної зони.	1	
83.	Ознаки життєзагрозливої зовнішньої кровотечі.	1	
84.	Застосування турнікетів для кінцівок.	1	
85.	Само- і взаємодопомога.	1	
86.	Само- і взаємодопомога.		
87.	Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care).	1	
88.	Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care). ТО	1	

89.	Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов (17 год.) Формування ключової компетентності - «Екологічна грамотність і здорове життя».	1	
90.	Послідовність дій за алгоритмом «MARCH».	1	
91.	Загальні причини зміни стану свідомості.	1	
92.	Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран.	1	
93.	Використання рекомендованих гемостатичних засобів.	1	
94.	Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану.	1	
95.	Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітровою.	1	
96.	Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклею. Поранення легень. Напружений пневмоторакс	1	
97.	Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених	1	
98.	Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока.	1	
99.	Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока	1	
100.	Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока.	1	
101.	Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. З	1	
102.	Загальновійськовий набір пігулок.	1	
103.	Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми.	1	
104.	Формування ключової компетентності – «Уміння вчитися впродовж життя».	1	
105.	Підготовка до евакуації. Документація. ТО	1	

Освітня програма з предмета

ІНФОРМАТИКА

Тематичний план

№ п.п.	Код модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Базовий модуль	Інформаційні технології в суспільстві	9
2		Моделі і моделювання. Аналіз та візуалізація даних	7
3		Системи керування базами даних	7
4		Мультимедійні та гіпертекстові документи	12
5	Модуль.	Проектування моделі бази даних	4

6	Бази даних	Створення реляційної бази даних	7
		Запити	4
		Форми	5
		Звіти	3
		Основи мови запитів SQL	3
		Імпорт та експорт об'єктів бази даних	5
7	Модуль. Графічний дизайн	Графічний дизайн як засіб візуальної комунікації	6
8		Растрова графіка	10
9		Основи композиції та дизайну	5
10		Векторна графіка	7
11		Графічний дизайн у поліграфії	7
		Всього:	105

Зміст

№№ тем	№ урока	Зміст навчального матеріалу
		Тема 1. Інформаційні технології в суспільстві
	1	Правила поведінки і безпеки життєдіяльності (БЖ) в комп'ютерному класі. Інформація, повідомлення, дані, інформаційні процеси.
	2	Інструктаж з БЖД. Інформаційні системи як важливі складники й ознаки сучасного суспільства. Сучасні інформаційні технології та системи.
	3	Інструктаж з БЖД. Людина в інформаційному суспільстві. Проблеми інформаційної безпеки. <i>Практична робота 1.</i>
	4	Інструктаж з БЖД. Загрози при роботі в Інтернеті і їх уникнення.
	5	Інструктаж з БЖД. Навчання в Інтернеті. Професії майбутнього – аналіз тенденцій на ринку праці. Роль інформаційних технологій в роботі сучасного працівника.
	6	Інструктаж з БЖД. Комп'ютерно-орієнтовані засоби планування, виконання і прогнозування результатів навчальної, дослідницької і практичної діяльності. <i>Практична робота 2.</i>
	7	Інструктаж з БЖД. Інтернет-маркетинг та інтернет-банкінг.
	8	Інструктаж з БЖД. Системи електронного урядування.
	9	Інструктаж з БЖД. Поняття про штучний інтелект, інтернет речей, Smart-технології та технології колективного інтелекту. Тематична
		Тема 2. Моделі і моделювання. Аналіз та візуалізація даних
	10	Інструктаж з БЖД. Комп'ютерне моделювання об'єктів і процесів. Комп'ютерний експеримент.
	11	Інструктаж з БЖД. Основи статистичного аналізу даних. Ряди даних. Обчислення основних статистичних характеристик вибірки.
	12	Інструктаж з БЖД. Візуалізація рядів і трендів даних.
	13	Інструктаж з БЖД. Інфографіка. <i>Практична робота 3.</i>

	14	Інструктаж з БЖД. Розв'язування рівнянь, систем рівнянь, оптимізаційних задач. <i>Практична робота 4.</i>
	15	Інструктаж з БЖД. Програмні засоби для складних обчислень, аналізу даних та фінансових розрахунків.
	16	Інструктаж з БЖД. Розв'язання задач з різних предметних галузей. <i>Практична робота 5. Тематична</i>
	Тема 3. Системи керування базами даних	
	17	Інструктаж з БЖД. Поняття бази даних і систем керування базами даних, їх призначення.
	18	Інструктаж з БЖД. Реляційні бази даних, їхні об'єкти.
	19	Інструктаж з БЖД. Ключі й зовнішні ключі. Зв'язки між записами і таблицями. Визначення типу зв'язку.
	20	Інструктаж з БЖД. Створення таблиць. Введення і редагування даних різних типів. <i>Практична робота 6.</i>
	21	Інструктаж з БЖД. Впорядкування, пошук і фільтрування даних.
	22	Інструктаж з БЖД. Запити на вибірку даних.
	23	Інструктаж з БЖД. Робота з базою даних. <i>Практична робота 7. Тематична</i>
	Тема 4. Мультимедійні та гіпертекстові документи	
	24	Інструктаж з БЖД. Технології опрацювання мультимедійних даних.
	25	Інструктаж з БЖД. Системи керування вмістом для веб-ресурсів.
	26	Інструктаж з БЖД. Створення та адміністрування сайту.
	27	Інструктаж з БЖД. Створення та адміністрування сайту. <i>Практична робота 8.</i>
	28	Інструктаж з БЖД. Поняття про мову розмічання гіпертекстового документа.
	29	Інструктаж з БЖД. Поняття про мову розмічання гіпертекстового документа. <i>Практична робота 9. Тематична</i>
	30	Інструктаж з БЖД. Ергономіка розміщення відомостей на веб-сторінці.
	31	Інструктаж з БЖД. Поняття пошукової оптимізації.
	32	Інструктаж з БЖД. Просування веб-сайтів. Роль електронних медійних засобів в житті людини.
	33	Інструктаж з БЖД. Виконання колективного навчального проекту.
	34	Інструктаж з БЖД. Захист колективного навчального проекту.
	35	Тематична.
		Всього:

Модуль. Бази даних (35 год.)

№№ тем	№ уроку	Зміст навчального матеріалу
	Тема 1. Проектування моделі бази даних	
	36	Правила поведінки і безпеки життєдіяльності (БЖ) в комп'ютерному класі. Поняття бази даних. Поняття, призначення й основні функції систем управління базами даних.

	37	Поняття моделі подання даних, основні моделі подання даних.
	38	Проектування баз даних. Поняття сутності, атрибута, ключа, зв'язку. Модель «сутність-зв'язок» предметної області. Класифікація зв'язків за множинністю та обов'язковістю.
	39	Бази даних в інформаційних системах.
	Тема 2. Створення реляційної бази даних	
	40	Основні відомості про СУБД Access.
	Таблиці	
	41	Створення й введення структури таблиць. Поняття таблиці, поля, запису. Створення таблиць, означення полів і ключів у середовищі СКБД. Властивості полів, типи даних.
	42	Модифікація структури таблиць.
	43	Ключові поля, індекси, зв'язування таблиць.
	44	Уведення, пошук і редагування даних у таблиці.
	45	Сортування та фільтрація записів. Операції над таблицями.
	46	Створення структури таблиць і введення вмісту. <i>Практична робота 1.</i>
	47	Пошук, сортування і фільтрація даних у таблицях. <i>Практична робота 2. Тематична</i>
	Запити	
	48	Загальні відомості про запити.
	49	Створення й виконання запитів на вибірку даних
	50	Запити з функціями і з полями, що обчислюються. Тематична. Підсумкове оцінювання
	51	Запити з параметрами. Перехресні запити.

	52	Запити на змінення.
	53	Занити з функціями та з полями, що обчислюються. <i>Практична робота 3.</i>
	54	Запити з параметрами, перехресні запити і запити на змінення даних. <i>Практична робота 4.</i>
	Форми	
	55	Створення форм за допомогою простих засобів.
	56	Елементи керування та властивості форм.
	57	Створення форм за допомогою конструктора форм.
	58	Використання форм для введення й редагування даних.
	59	Створення форм. <i>Практична робота 5.</i>
	Звіти	
	60	Поняття звіту. Автоматичне створення звіту.
	61	Створення звіту за допомогою конструктора звітів.
	62	Створення звітів. <i>Практична робота 6. Тематична</i>
	Основи мови запитів SQL	
	63	Призначення, основні поняття та терміни мови SQL.
	64	Найпростіші запити мовою SQL у системі Access.
	65	Запити з умовою. Групування запитів.
	Імпорт та експорт об'єктів бази даних	
	66	Сутність імпорту та експорту об'єктів.
	67	Імпорт об'єктів з однієї бази даних в іншу.
	68	Експорт об'єктів з однієї бази даних в іншу.
	69	Інструктаж з БЖД. Виконання колективного навчального проекту.
	70	Інструктаж з БЖД. <i>Повторення і систематизація навчального матеріалу за рік. Тематична</i>
		Всього:

Модуль. Графічний дизайн (35 год.)

№№ тем	№ урока	Зміст навчального матеріалу
	Тема 1. Графічний дизайн як засіб візуальної комунікації	
	71	Правила поведінки і безпеки життєдіяльності (БЖ) в комп'ютерному класі. Історія графічної культури. Дизайн і його тенденції.
	72	Інструктаж з БЖД. Ілюстрація. Цифрове мистецтво. Сучасна реклама та фірмовий стиль: напрямки, стилі, тренди.
	73	Інструктаж з БЖД. Реклама. Психологія сприйняття реклами. Інфографіка.
	74	Інструктаж з БЖД. Типографіка, шрифти і шрифтові пари. Прийоми каліграфії та леттерингу. Особливості поєднання шрифтів. Коротка історія дизайну і типографіки.
	75	Інструктаж з БЖД. Електронні та друковані портфоліо.
	76	Інструктаж з БЖД. Веб-дизайн. Тематична.
	Тема 2. Растрова графіка	

	77	Інструктаж з БЖД. Характеристики зображення та засобів його відтворення - яскравість, контрастність, роздільна здатність, інтервал оптичної щільності (фотографічна ширина), колірна гама, палітра, глибина кольору, насиченість кольору.
	78	Інструктаж з БЖД. Растровий графічний редактор як інструмент для дизайну.
	79	Інструктаж з БЖД. Основні інструменти для малювання. Інструменти виділення.
	80	Інструктаж з БЖД. Концепція побудови пошарового зображення.
	81	Інструктаж з БЖД. Робота з шарами. Трансформація об'єктів. Створення колажів. Прийоми колажування.
	82	Інструктаж з БЖД. Робота з текстом. Робота з векторними елементами.
	83	Інструктаж з БЖД. Ретуш та художня обробка зображень, отриманих шляхом фотографування або сканування. Гама-корекція як засіб узгодження діапазону яскравості зображення і характеристик засобу його відтворення.
	84	Інструктаж з БЖД. Тонova корекція зображень. Робота з кольором.
	85	Інструктаж з БЖД. Створення елементів для веб-сторінок.
	86	Інструктаж з БЖД. Анімація в растровому графічному редакторі. Тематична.
	Тема 3. Основи композиції та дизайну	
	87	Інструктаж з БЖД. Колір. Теорія кольору. Колористика. Колірний круг. Система Pantone. Колір в рекламі. Насиченість, світлість, колірний тон, психологія кольору. Створення гармонійних колірних поєднань.
	88	Інструктаж з БЖД. Основи теорії дизайну. Стил ь та композиція в дизайні.
	89	Інструктаж з БЖД. Символи та образи. Художній образ. Знакові системи. Принципи побудови знаків. Стил істична єдність.
	90	Інструктаж з БЖД. Поняття бренду, брендингу. Елементи фірмового стилю. Айдентика.
	91	Інструктаж з БЖД. Створення логотипів. Брендгайд. Брендбук. Тематична.
	Тема 4. Векторна графіка	
	92	Інструктаж з БЖД. Векторний графічний редактор як інструмент для дизайну.
	93	Інструктаж з БЖД. Основні інструменти для малювання.
	94	Інструктаж з БЖД. Робота з векторними контурами. Трасування об'єктів.
	95	Інструктаж з БЖД. Маскування. «Живі» переходи. Спотворення і деформація.
	96	Інструктаж з БЖД. Заливка об'єктів. Робота з градієнтами. Прозорість. Градієнтна сітка.
	97	Інструктаж з БЖД. Художні ефекти. Робота з символічними об'єктами.
	98	Інструктаж з БЖД. Робота з текстом. Макетування. Художнє оформлення тексту. Ділова графіка. Тематична.
	Тема 4. Графічний дизайн у поліграфії	

99	Інструктаж з БЖД. Комп'ютерна верстка. Програми для комп'ютерної верстки: інтерфейс, основні функції. Інструменти роботи з текстом і зображенням. Концепція багатосторінкового документа. Сміслові та художньо-декоративні завдання при підготовці поліграфічної продукції. Основні друкарські терміни. Основи композиції і архітекtonіки багатосторінкового видання. Вимоги єдності стилю в графічній композиції.
100	Інструктаж з БЖД. Листівка. Призначення. Композиційні прийоми створення листівки. Шрифтові композиції та графічні елементи листівок. Створення листівки (колаж).
101	Інструктаж з БЖД. Багатосторінкові видання та їх формат. Загальні питання побудови композиції шпальти (смуги) набору. Сітка. Складові шпальти набору (кегель шрифту, інтерліньяж, відстань між колонками (середник), поля). Методи композиції тексту та графіки в смузі набору.
102	Інструктаж з БЖД. Перенос слів. Шрифтові виділення. Колонцифри. Колонтитули. Виноски. Художні ефекти. «Коридори». Висячі рядки. Текстові - видільні - титульні шрифти. Акценти. Абзацний відступ. Буквиця. Відбиття лініями.
103	Інструктаж з БЖД. Буклет. Призначення. Принципи композиції. Види буклетів. Способи складання буклетів. Види згинів буклету. Технологічні особливості виготовлення буклетів. Вибір конструкції буклету. Аналіз існуючих стилів і видів буклетів, їх конструктивних форм і матеріалів. Створення шпальт(смуг) набору буклету. Визначення текстового вмісту, вибір шрифту. Контактні відомості. Визначення ілюстративної частини буклета. Розробка оригіналу макета буклету. Верстка буклету.
104	Інструктаж з БЖД. Створення шпальт(смуг) набору багатосторінкового видання (ескіз). Обкладинка журналу. Розробка логотипу. Створення обкладинки журналу . Макетування багатосторінкового видання - журналу. Вибір теми. Формат видання. Концепція верстки. Рубрикація. Підбір шрифту (кегель, гарнітура).
105	Інструктаж з БЖД. Макет журнального розвороту. Підбір ілюстративного матеріалу, винесення, підписи, підзаголовки і заголовки, елементи графічного оформлення видання. Побудови композиції шпальт набору. Оформлення та макетування багатосторінкового видання - журналу. Верстка журналу. Тематична. Підсумкове оцінювання

Освітня робоча програма з предмету
«Історія України»
Тематичний план

№ п/п	Назва теми	Кіл. Год.
	Повторення. Вступ	1
1	Україна в роки Першої світової війни	6
2	Початок Української революції	9
3	Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення	11

	державності	
4	Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.	10
5	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	6
6	Україна в роки Другої світової війни	11
7	Україна в перші повоєнні роки	9
8	Україна в умовах деєталінізації	6
9	Україна в період системної кризи радянського ладу	6
10	Відновлення незалежності України	9
11	Становлення України як незалежної держави	9
12	Творення нової України	12
	Разом:	105

Зміст

№ уроків загальний, потемний	Зміст навчального матеріалу	
		Повторення. Вступ (1 год.)
	1	Україна і світ на порозі ХХ ст.: основні тенденції соціально-економічного, політичного та культурного розвитку. ХХ століття у світовій історії. Періодизація історії України ХХ ст.
1		Розділ 1. Україна в роки Першої світової війни (6 год.)
	2	Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили.
	3	Головна українська рада. Союз Визволення України. Загальна українська рада.
	4	Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.
	5	Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр. Повсякденне життя на фронті й у тилу.
	6	Практичне заняття: – Українські політичні організації й середовища в Російській та Австро-Угорській імперіях: порівняльний аналіз стратегії здобуття української державності. – Перша світова як виклик людському виживанню: жінки у війні, діти-сироти, біженці, військовополонені, скалічені солдати (на основі аналізу текстових і візуальних джерел).
	7	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
2		Розділ 2. Початок Української революції (9 год.)
	8	Причини, рушійні сили та періодизація Української революції 1917–1921 рр. Українська Центральна Рада. Всеукраїнський національний конгрес. Українізація армії. Вільне козацтво.
	9	Відносини Центральної Ради з Тимчасовим урядом. І Універсал Центральної Ради. Генеральний секретаріат. II Універсал УЦР. Збройний виступ самостійників.
	10	Прихід до влади у Росії більшовиків: позиція УЦР. Боротьба за владу в Києві 28–31 жовтня 1917 р. III Універсал УЦР. Внутрішня та зовнішня політика Центральної Ради після проголошення Української Народної Республіки.

		Встановлення кордонів. Галицько-буковинський курінь Січових стрільців.
11		Події 1917 року в Криму. Курултай і Кримська Народна Республіка. Кримськотатарський національний рух.
12		Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові більшовицької влади в УНР. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій під Крутами. IV Універсал УЦР: проголошення незалежності УНР. Більшовицько-російська окупація України.
13		Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим.
14		Законотворча діяльність УЦР взимку–навесні 1918 р. Конституція УНР.
15		Практичне заняття: – Автономісти і самостійники: порівняльний аналіз програмних документів українських політичних партій. – Державне будівництво Української Центральної Ради: здобутки і прорахунки. – Українська революція: загальноукраїнський і регіональний виміри.
16		Урок узагальнення і тематичного оцінювання
3		Розділ 3. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності (11 год.)
17		Українська Держава. Внутрішня та зовнішня політика. Зародження повстанського руху.
18		Кримські крайові уряди. Спроби приєднати Крим до України. Антигетьманське повстання і відновлення УНР. Директорія. Трудовий конгрес.
19		Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Листопадовий зрив. Проголошення ЗУНР. Державне будівництво. Початок польсько-української війни. Галицька армія. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення.
20		Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Хотинське повстання. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Антибільшовицький повстанський рух.
21		Більшовицько-російська окупація України. Український націонал-комунізм. Формування державної системи УСРР. Політика Воєнного комунізму. Червоний терор.
22		Наступ польських військ. Чортківська офензива. Окупація польськими військами території Західної області УНР. Наступ об'єднаних українських армій. Наступ білогвардійських військ на Київ. Денікінський режим в Україні. Перший Зимовий похід. Повернення більшовицького режиму.
23		Український націонал-комунізм. Варшавська угода. Війна союзницьких українсько-польських військ проти більшовиків у 1920 р. Розгром більшовиків під Варшавою–Замостям.
24		Поразка Збройних сил Півдня Росії. Червоний терор у Криму. Повстанський рух 1920–1921 рр. Другий Зимовий похід. Поразка та наслідки українського визвольного руху.
25		Нові тенденції розвитку культури 1914–1921 рр. Освіта. Наука. Мистецтво. Георгій Нарбут. Релігійне життя. Культурно-освітня діяльність громадських організацій. Повсякденне життя.
26		Практичне заняття:

		– Повсякдення українців у 1917–1921 роках. – Місця пам'яті Української революції в моєму населеному пункті. – Отаманщина і повстанський антибільшовицький рух: ідейні основи і практика. – Більшовизм та український націонал-комунізм: порівняльна характеристика.
	27	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
4		Розділ 4. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні (10 год.)
	28	Формальний та реальний статус УСРР у “договірній федерації” радянських республік. Утворення СРСР: наслідки для України. Адміністративно-територіальний поділ УСРР.
	29	Антибільшовицький повстанський рух. (Холоднорська республіка та інші). Масовий голод 1921–1923 рр. Впровадження непу в УСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації в УСРР: ставлення влади та населення. Згорання та наслідки українізації.
	30	Утворення Кримської АСРР у складі РФСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР.
	31	Релігійне життя в УСРР. Українська автокефальна православна церква (УАПЦ).
	32	Хлібозаготівельні кризи. Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Розкуркулення і насильницька колективізація. Опір селянства. Примусові хлібозаготівлі. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Національно-демографічні зміни.
	33	Формування культу особи Сталіна. Порухення прав людини в умовах тоталітарного режиму. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання. Політичні процеси 1920-х – початку 1930-х рр. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Припинення українізації. Посилення русифікаторської політики. Розстріляне відродження. Антицерковна політика влади та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.
	34	Конституція УРСР 1937 р.
	35	Ідеологізація національно-культурного життя радянської України. Освіта. Наука. Мистецькі спілки у 1920–1930-х рр. Митці Розстріляного відродження й апологети соцреалізму. Кінематограф. О
	36	Практичне заняття: – Голодомор мовою документів, свідчень, чисел... – Пропагандистський ідеал радянської людини та її повсякденне життя.
	37	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
5		Розділ 5. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (6 год.)
	38	Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Осадництво. Пацифікація. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю.
	39	Українські політичні організації. Українське народно-демократичне об'єднання. Українська військова організація й Організація українських націоналістів.
	40	Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українська національна партія. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття.

		Суспільно-політичне й економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ.
41		Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування. Політичне та культурне життя української політичної еміграції.
42		Практичне заняття: – Повсякденне життя населення в УСРР/УРСР та в українських регіонах у складі Польщі, Чехословаччини, Румунії в міжвоєнний період: спільне та відмінне. – Срібна земля. Третя спроба утвердити незалежність України в ХХ столітті.
43		Урок узагальнення і тематичного оцінювання
6		Розділ 6. Україна в роки Другої світової війни (11 год.)
44		Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Українці в польській армії. Розкол ОУН.
45		Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація нових територій. Масові політичні репресії 1939–1940 рр.
46		Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941–1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Тактика “випаленої землі” та інші злочини комуністичного тоталітарного режиму.
47		Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ.
48		Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Новий порядок. Остарбайтери. Військовополонені. Концтабори. Масове знищення мирного населення. Голокост. Трагедія Бабиного Яру. Праведники народів світу в Україні.
49		Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Українська головна визвольна рада. Радянський партизанський рух.
50		Бойові дії 1942–1943 рр. Бої на Лівобережжі влітку–восени 1943 р. Чорносивитники. Битва за Дніпро. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України.
51		Українці у військових формуваннях держав Об’єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни.
52		Культура в роки війни. Освіта і наука. Література. Образотворче мистецтво. Музика та кіно.
53		Практичне заняття: – “Волею Українського народу...” (дослідження документів та матеріалів усної історії про війну). – Війна в пам’ятниках рідного краю (краєзнавча експедиція).
54		Урок узагальнення і тематичного оцінювання
		Повторення. Вступ (1 год.)
55		Уроки вітчизняної історії 1914-1945рр. Періодизація історії України другої половини ХХ-початку ХХІ ст.
7		Розділ 7. Україна в перші повоєнні роки (8 год.)

56	Україна в системі міжнародних відносин. Україна-співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН). Участь України в міжнародних організаціях. Встановлення кордонів УРСР із сусідніми державами внаслідок переділу західноукраїнських земель. Масові депортації (1944-1946 рр.).
57	Операція «Вісла». Обмін територіями 1951 р. Передання Кримської області до складу УРСР.
58	Економічна ситуація в УРСР. Становище сільського господарства. Масовий штучний голод 1946-1947 рр. Відбудова промисловості .
59	Внутрішньополітична ситуація в УРСР. Репресивні компанії радянської влади. Радянізація західноукраїнських областей УРСР. Національно-визвольний рух у 1944-1950-х рр. на території України. «Велика блокада» проти УПА.
60	Ліквідація греко-католицької церкви в УРСР. Операція «Захід». Українці в повстаннях у таборах ГУТАБу (ГУЛАГу).
61	Особливості розвитку культури. Освіта та наука . Повсякденне життя.
62	Практичне заняття: – Людський вимір війни: демографічні зміни в УРСР. - Повсякденне життя повоєнних років.
63	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
8	Розділ 8. Україна в умовах десталінізації (6 год.)
64	Внутрішньополітична ситуація. XX з'їзд КПРС. Десталінізація . Реабілітація жертв політичних репресій. Ліквідація ГУТАБу (ГУЛАГу).
65	Децентралізація управління економікою. Розвиток промисловості. Становище сільського господарства. Зміни соціальної політики.
66	Шістдесятництво. Київський клуб творчої молоді «Сучасник». Національно-визвольний рух: підпільні групи та організації. Зародження дисидентського руху. Антирежимні виступи.
67	Зміни в освіті. Зросійщення (росіянізація, русифікація). Особливості розвитку культури. Антирелігійна компанія. Повсякденне життя.
68	Практичне заняття: -Феномен українського шістдесятництва.
69	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
9	Розділ 9. Україна в період системної кризи радянського ладу (6 год.)
70	Зміни в системі влади. Конституція УРСР 1978 р. Комуністична диктатура. Вплив міжнародних процесів на ситуацію в Україні.
71	Арешти творчої інтелігенції. Іван Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація?». Активізація дисидентського руху: течії, форми та методи боротьби. Самвидав. «Український вісник». Михайло Брайчевський «Приєднання чи возз'єднання?». Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (Українська Гельсінська група/УГГ). Становище кримських татар у місцях депортації та їх боротьба за повернення на батьківщину.
72	Наростання економічної кризи. Уповільнення темпів зростання промисловості. Неефективність колгоспного ладу. Провал Продовольчої програми. Етносоціальні зміни в УРСР. Життєвий рівень населення .

	73	Особливості розвитку культури. Освіта й наука. Українське поетичне кіно.
	74	Практичне заняття: -Українські дисиденти- виклик системі. -Український самвидав:теми, ідеї, автори. -Повсякденне життя в місті та селі(наприкладі кількох українських населених пунктів 1970- 1980- х рр.).
	75	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
10		Розділ 10. Відновлення незалежності України (9 год.)
	76	Україна в умовах перебудови в СРСР. Міжнародна ситуація. Інформаційна революція: від дозованої гласності до скасування цензури. Відродження пам'яті про голодомор 1932-1933 рр. Українська діаспора та її внесок у відродження України.
	77	Крах командної економіки. Невдача реформаторських зусиль. Поглиблення диспропорції і падіння рівня життя населення. Чорнобильська катастрофа.
	78	Поява неформальних організацій. Українська Гельсінська спілка народний рух України за перебудову. Перші вільні вибори до Верховної Ради УРСР(березень 1990р.). Зародження багатопартійності. Шахтарські страйки.
	79	Декларація про державний суверенітет України Революція на граніті.
	80	Перетворення Кримської області в Автономну Республіку. Створення Меджлісу кримськотатарського народу. Спроба державного перевороту в СРСР.
	81	Акт проголошення незалежності України 1 грудня 1991р.
	82	Роль України в розпаді СРСР. Міжнародне визначення.
	83	Практичне заняття: «Заживе...» Непоправні наслідки Чорнобильської трагедії. Злочини комуністичного режиму. Уроки для України сьогодні.
	84	Урок узагальнення і тематичного оцінювання
11		Розділ 11. Становлення України як незалежної держави (9 год.)
	85	Державотворчі процеси. “Партія влади”. Особливості багатопартійної системи. Прийняття Конституції України 1996 р.
	86	Формування ринкової економіки. Запровадження гривні. Зміни в сільському господарстві. Специфіка приватизації. Матеріальне становище населення.
	87	Демографічна ситуація. Етносоціальна структура. Протидія сепаратизму. Повернення кримських татар на історичну Батьківщину.
	88	Відносини України з ЄС, НАТО, США та Росією. Проблема Чорноморського флоту. Ідея Єдиного економічного простору(ЄЕП). Тузлівська криза.
	89	Президентські вибори 2004 р. Помаранчева революція. Конституційна реформа 2004 р.
	90	Суспільно-політичне життя України в 2005-2006 рр.
	91	Конституційні зміни. Суспільно-політичне життя України в 2010-2013 рр. Харківські угоди 2010р.
	92	Практичне заняття: -Державне будівництво в незалежній Україні: особливості, здобутки, проблеми. -Інтеграція України в європейський та світовий економічний простір: виклики і відповіді. -Основний закон України: умови створення й аналіз основних положень.
	93	Урок узагальнення і тематичного оцінювання

12		Розділ 12. Творення нової України (12 год.)
	94	Загострення дискусій навколо геополітичного вибору України.
	95	Євромайдан. Революція гідності. Небесна сотня.
	96	Окупація та анексія Росією Криму.
	97	Збройна агресія Росії на сході України. Санкції проти Росії.
	98	Мінські угоди. ООС.
	99	Відновлення владної вертикалі в ході президентських і парламентських виборів 2014 р.
	100	Соціально-економічне становище України. Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Безвізовий режим для громадян України в країні ЄС.
	101	Релігійне життя. Створення Православної церкви України. Надання Томосу.
	102	Особливості розвитку культури. Реформи в освіті. Тенденції розвитку науки
	103	Українці в світі. Зв'язки з українською діаспорою.
	104	Практичне заняття: -Екологічні проблеми України. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. -Зовнішні та внутрішні загрози суверенітету України в умовах “гібридної війни”.
	105	Урок узагальнення і тематичного оцінювання

ОСВІТНЯ РОБОЧА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ Фізика і астрономія

Тематичний план

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ і повторення	4
2	Механіка	59
3	Молекулярна фізика та термодинаміка	30
4	Електродинаміка	64
5	Коливання та хвилі	24
6	Квантова фізика	21
7	Основи практичної астрономії	8
8	Фізика Сонячної системи	5
9	Методи та засоби фізичних і астрономічних досліджень	7
10	Зорі і галактики	5
11	Всесвіт	7
12	Повторення	11
Разом		245

Зміст

№ з/п	Назва теми
	Зміст навчального матеріалу
	Тема: Вступ (4 год)

1	Світоглядний потенціал фізики та астрономії
2	Основні етапи розвитку фізики та астрономії. Фізика як теоретична основа сучасної астрономії
3	Повторення основних фізичних понять
4	Діагностична контрольна робота
	Механіка (59год.)
5	Механічний рух. Основна задача механіки
6	Основні характеристики механічного руху Відносність руху.
7	Рівномірний прямолінійний рух Графіки залежності кінематичних величин від часу для рівномірного руху
8	Рівнозмінний рух Прискорення.
9	Рівноприскорений прямолінійний рух.
10	Графіки залежності кінематичних величин від часу рівноприскореного прямолінійного руху
11	Графіки залежності кінематичних величин від часу для рівноприскореного прямолінійного руху
12	Графіки залежності кінематичних величин від часу для рівноприскореного прямолінійного руху
13	Лабораторна робота № 1. Визначення прискорення руху тіла під час прямолінійного рівноприскореного руху.
14	Рівномірний рух матеріальної точки по колу Доцентрове прискорення. Кутова та лінійна швидкість, взаємозв'язок між ними
15	Лабораторна робота № 2. Визначення періоду, частоти, лінійної швидкості та доцентрового прискорення тіла при рівномірному русі по колу
16	Практикум із розв'язування задач №1
17	Практикум із розв'язування задач №1
18	Контрольна робота № 1 з теми «Механіка. Частина 1»
19	Захист учнівських проектів
20	Основне завдання динаміки Перший закон Ньютона Інерціальні системи відліку
21	Інертність тіл Сила Додавання сил Другий закон Ньютона
22	Третій закон Ньютона Межі його застосування
23	Практикум із розв'язування задач №2
24	Практикум із розв'язування задач №2
25	Практикум із розв'язування задач №2
26	Тематичне оцінювання №2
27	Закон всесвітнього тяжіння. Сила тяжіння
28	Космічні швидкості Штучні супутники
29	Гравітаційне поле та вага тіла
30	Визначення прискорення вільного падіння тіла. Лабораторна робота № 3
31	Практикум із розв'язування задач №3
32	Практикум із розв'язування задач №3.
33	Практикум із розв'язування задач №3
34	Тематичне оцінювання №3
35	Деформації і сила пружності Закон Гука
36	Деформації і сила пружності Закон Гука
37	Деформації і сила пружності Закон Гука

38	Практикум із розв'язування задач №4
39	Практикум із розв'язування задач №4
40	Практикум із розв'язування задач №4
41	Тематичне оцінювання №4
42	Рівновага тіл. Умови рівноваги .
43	Центр тяжіння та центр мас тіла.
44	<i>Лабораторна робота № 4. Визначення центра мас плоских фігур.</i>
45	Елементи механіки рідин і газів Тиск рідин і газів Сполучені посудини Гідравлічний прес
46	Атмосферний тиск Закон Архімеда
47	Практикум із розв'язування задач №5
48	Практикум із розв'язування задач №5
49	Практикум із розв'язування задач №5
50	Тематичне оцінювання №5
51	Імпульс, закон збереження імпульсу та його застосування
52	Розв'язування задач на застосування закону збереження імпульсу
53	Механічна робота Потужність
54	Закон збереження механічної енергії. Застосування законів збереження в механіці
55	Практикум із розв'язування задач №6
56	Практикум із розв'язування задач №6
57	Практикум із розв'язування задач №6
58	Тематичне оцінювання №6
59	Дослідження руху тіла, кинутого під кутом до горизонту.
60	<i>Лабораторна робота № 5. Дослідження руху тіла, кинутого під кутом до горизонту</i>
61	Розв'язування задач. Підготовка до контрольної роботи
62	Розв'язування задач. Підготовка до контрольної роботи
63	Контрольна робота № 2 з теми «Механіка. Частина 2
	Молекулярна фізика та термодинаміка (30 год.)
64	Сучасні дослідження будови речовини.
65	Основи молекулярно-кінетичної теорії будови речовини.
66	Ідеальний газ. Тиск газу Температура
67	Основи молекулярно-кінетичної теорії будови речовини.
68	Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії ідеального газу.
69	Рівняння стану ідеального газу. Ізопроцеси
70	Практикум із розв'язування задач №7
71	Практикум із розв'язування задач №7
72	Практикум із розв'язування задач №7
73	Контрольна робота № 3 з теми «Молекулярна фізика та термодинаміка. Частина 1»
74	Випаровування Властивості насиченої і ненасиченої пари
75	Вологість повітря та її вимірювання
76	Рідини Поверхневий натяг рідини
77	<i>Лабораторна робота № 6. Визначення коефіцієнта поверхневого натягу рідини</i>
78	Практикум із розв'язування задач №8

79	Практикум із розв'язування задач №8
80	Практикум із розв'язування задач №8
81	Рідкі кристали Полімери Наноматеріали
82	Будова і властивості твердих тіл
83	Внутрішня енергія тіл. Способи зміни внутрішньої енергії тіла
84	Теплові процеси та їх характеристики. Рівняння теплового балансу
85	Робота в термодинаміці
86	Закони термодинаміки
87	Теплові двигуни Коефіцієнт корисної дії ідеальної теплової машини.
88	Теплові машини
89	Екологічні проблеми, пов'язані з використанням теплових машин
90	Практикум із розв'язування задач №9
91	Практикум із розв'язування задач №9
92	Практикум із розв'язування задач №9
93	Контрольна робота № 4 з теми «Молекулярна фізика та термодинаміка. Частина 2»
	Електродинаміка (61год.)
94	Електромагнітна взаємодія Закон Кулона
95	Електромагнітна взаємодія Закон Кулона
96	Електромагнітна взаємодія Закон Кулона
97	Електричне поле Дослідження взаємодії наелектризованих тіл Лабораторна робота
98	Лабораторна робота № 7. Визначення коефіцієнта поверхневого натягу рідини.
99	Робота під час переміщення заряду в однорідному електричному полі. Потенціал електричного поля
100	Робота під час переміщення заряду в однорідному електричному полі. Потенціал електричного поля
101	Речовина в електричному полі
102	Речовина в електричному полі
103	Електроємність Конденсатори
104	Електроємність Конденсатори Вивчення конденсаторів Лабораторна робота
105	Електроємність Конденсатори Розв'язування задач.
106	Практикум із розв'язування задач
107	Практикум із розв'язування задач
108	Практикум із розв'язування задач
109	Захист учнівських проектів
110	Захист учнівських проектів
111	Контрольна робота з теми «ЕЛЕКТРИЧНЕ ПОЛЕ»
112	Умови виникнення електричного струму Робота і потужність електричного струму
113	Умови виникнення електричного струму Робота і потужність електричного струму
114	Умови виникнення електричного струму Робота і потужність електричного струму
115	Електрорушійна сила джерела струму Закон Ома для повного кола
116	Електрорушійна сила джерела струму Закон Ома для повного кола

117	Електрорушійна сила джерела струму Закон Ома для повного кола Визначення ЕРС і внутрішнього опору джерела струму Лабораторна робота
118	Розрахунок електричних кіл з послідовним та паралельним з'єднанням елементів
119	Розрахунок електричних кіл з послідовним та паралельним з'єднанням елементів
120	Розрахунок електричних кіл з послідовним та паралельним з'єднанням елементів
121	Розрахунок електричних кіл з послідовним та паралельним з'єднанням елементів Дослідження послідовного та паралельного з'єднання провідників Лабораторна робота
122	Природа електричного струму в металах Струм у вакуумі
123	Природа електричного струму в металах Струм у вакуумі
124	Природа електричного струму в металах Струм у вакуумі
125	Електричний струм у рідинах
126	Електричний струм у рідинах
127	Електричний струм у рідинах
128	Звукові хвилі
129	Інфразвук і ультразвук
130	Вільні електричні коливання в коливальному контурі
131	Електричний струм у газах та його застосування
132	Електричний струм у газах та його застосування
133	Електричний струм у газах та його застосування
134	Електропровідність напівпровідників Напівпровідник як елементна база електроніки
135	Електропровідність напівпровідників Напівпровідник як елементна база електроніки Дослідження електричного поля з напівпровідниковим діодом Лабораторна робота
136	Електропровідність напівпровідників Напівпровідник як елементна база електроніки
137	Практикум із розв'язування задач
138	Практикум із розв'язування задач
139	Практикум із розв'язування задач
140	Контрольна робота з теми «ЕЛЕКТРИЧНИЙ СТРУМ»
141	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
142	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
143	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
144	Контрольна робота з теми «Електродинаміка»
145	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
146	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
147	Магнітне поле струму Індукція магнітного поля
148	Дія магнітного поля на провідник зі струмом Рухомі заряджені частинки в магнітному полі
149	Дія магнітного поля на провідник зі струмом Рухомі заряджені частинки в магнітному полі
150	Дія магнітного поля на провідник зі струмом Рухомі заряджені частинки в магнітному полі

151	Закони електромагнітної індукції Індуктивність
152	Закони електромагнітної індукції Індуктивність Дослідження явища електромагнітної індукції Лабораторна робота
153	Закони електромагнітної індукції Індуктивність
154	Практикум із розв'язування задач
155	Практикум із розв'язування задач
156	Практикум із розв'язування задач
157	Контрольна робота з теми «ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ПОЛЕ»
Тема: Коливання та хвилі (24 год)	
158	Вільні та вимушені коливання
159	Вільні та вимушені коливання
160	Перетворення енергії під час коливань
161	Перетворення енергії під час коливань
162	Перетворення енергії під час коливань
163	Механічні хвилі та їх властивості
164	Механічні хвилі та їх властивості Визначення прискорення вільного падіння за допомогою маятника Лабораторна робота
165	Механічні хвилі та їх властивості
166	Електромагнітні хвилі
167	Електромагнітні хвилі
168	Електромагнітні хвилі
169	Розвиток поглядів на природу світла Основні фотометричні величини та їх одиниці вимірювання
170	Розвиток поглядів на природу світла Основні фотометричні величини та їх одиниці вимірювання
171	Розвиток поглядів на природу світла Основні фотометричні величини та їх одиниці вимірювання
172	Світло як електромагнітна хвиля
173	Світло як електромагнітна хвиля
174	Світло як електромагнітна хвиля Визначення властивості роздільності людського ока Лабораторна робота
175	Геометрична оптика як граничний випадок хвильової
176	Геометрична оптика як граничний випадок хвильової
177	Практикум із розв'язування задач
178	Практикум із розв'язування задач
179	Практикум із розв'язування задач
180	Практикум із розв'язування задач
181	Контрольна робота з теми «ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ КОЛИВАННЯ І ХВИЛІ»
Тема: Квантова фізика (21 год)	
182	Квантові властивості атома. Квантові постулати М.Бора.
183	Випромінювання та поглинання світла атомами.
184	Атомні і молекулярні спектри. Неперервний спектр світла.
185	Спектроскоп. Спектральний аналіз та його застосування.
186	Лабораторна робота № 5. «Спостереження неперервного і лінійчатого спектрів речовини»

187	Розв'язування задач.
188	Квантові властивості світла.
189	Гіпотеза М. Планка Світлові кванти.
190	Енергія та імпульс фотона.
191	Розв'язування задач.
192	Фотоефект. Рівняння фотоефекту. Застосування фотоефекту. Сонячні батареї.
193	<i>Лабораторна робота № 6. «Дослідження треків заряджених частинок за фотографіями»</i>
194	Атомне ядро. Ядерні сили та їх особливості. Ядерні реакції.
195	Радіоактивність. Закон радіоактивного розпаду
196	Взаємозв'язок маси та енергії. Енергія зв'язку атомного ядра. Ядерна енергетика.
197	Дозиметрія. Дози випромінювання. Захист від іонізуючого випромінювання.
198	Розв'язування задач.
199	Елементарні частинки. Загальна характеристика елементарних частинок. Кварки.
200	Космічне випромінювання. Методи реєстрації елементарних частинок.
201	Розв'язування задач. Підготовка до контрольної роботи
202	Контрольна робота з теми «Квантова фізика»
Тема: Основи практичної астрономії (8 год)	
203	Небесні світила й небесна сфера. Сузір'я.
204	Визначення відстаней до небесних світил. Небесні координати. Видимі рухи Сонця та планет.
205	Закони Кеплера та їх зв'язок із законами Ньютона.
206	Астрономія та визначення часу. Календар.
207	Розв'язування задач.
208	Розв'язування задач.
209	Розв'язування задач.
210	Розв'язування задач.
Тема: Фізика Сонячної системи (5 год)	
211	Земля і Місяць. Природа тіл Сонячної системи. Космічні дослідження об'єктів Сонячної системи.
212	Рух штучних супутників і автоматичних міжпланетних станцій. Розвиток космонавтики. Космогонія Сонячної системи.
213	Розв'язування задач.
214	Розв'язування задач.
215	Розв'язування задач.
Тема: Методи та засоби фізичних і астрономічних досліджень (7 год)	
216	Основні фотометричні величини та їх вимірювання. Спектроскоп. Спектральний аналіз та його застосування.
217	Випромінювання небесних світил. Методи астрономічних спостережень.
218	Принцип дії і будова оптичного та радіотелескопа, детекторів нейтрино та гравітаційних хвиль. Приймачі випромінювання.
219	Застосування в телескопобудуванні досягнень техніки і технологій. Сучасні

	наземні й космічні телескопи. Астрономічні обсерваторії.
220	Розв'язування задач.
221	Розв'язування задач.
222	Розв'язування задач.
Тема: Зорі і галактики (5 год)	
223	Зорі та їх класифікація. Сонце, його фізичні характеристики, будова та джерела енергії. Прояви сонячної активності та їх вплив на Землю.
224	Види зір. Планетні системи інших зір. Еволюція зір. Чорні діри.
225	Молочний Шлях. Будова Галактики. Місце Сонячної системи в Галактиці.
226	Зоряні скупчення та асоціації. Туманності. Підсистеми Галактики та її спіральна структура.
227	Світ галактик. Квасари
Тема: Всесвіт (7 год)	
228	Фундаментальні взаємодії в природі. Роль фізичної та астрономічної наук у формуванні наукового світогляду сучасної людини.
229	Єдина природничо-наукова картина світу. Історія розвитку уявлень про Всесвіт. Походження й розвиток Всесвіту.
230	Основні положення спеціальної теорії відносності. Проблеми космології.
231	Людина у Всесвіті. Антропний принцип. Імовірність життя на інших планетах.
232	Унікальність нашого Всесвіту. Питання існування інших всесвітів.
233	Розв'язування задач. Підготовка до контрольної роботи
234	Контрольна робота
Повторення (11 год)	
235	Механіка Задачі з кінематики
236	Механіка Задачі з динаміки
237	Молекулярна фізика та термодинаміка Розв'язування задач.
238	Розв'язування задач.
239	Електродинаміка Розв'язування задач.
240	Розв'язування задач.
241	Коливання та хвилі Розв'язування задач.
242	Розв'язування задач.
243	Квантова фізика Розв'язування задач.
244	Розв'язування задач.
245	Підсумковий урок